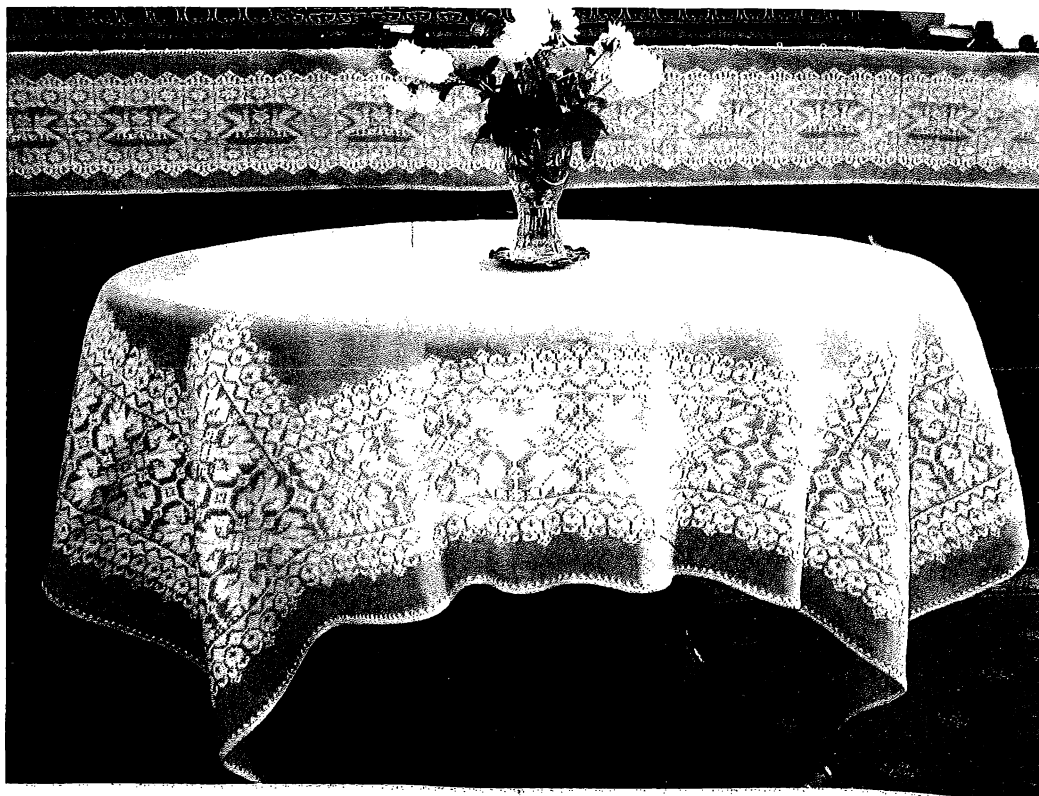

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

A kolozsvár-hidelvei református templom újonnan készült szöttek terítője

Tizenkilencedik évfolyam
2008. december

12

Tartalom

Vasárnapi prédikációk adventre

Kosztá Endre: Nem vagyunk a meghátrálás emberei. Zsidók 10,32–39.....	543
Felszegi Imre: A gyümölcsök számonkérése. Máté 25,31–46.....	544
Pitó Zsolt: Igehallgató advent. Róma 10,13–21.....	546
Péter Miklós József: Zakariás éneke. Lukács 1,67–79.....	548

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István: Megtalálni Krisztust

Ő jön hozzánk... Lukács 2,12.....	551
Nem volt helye. Lukács 2,7.12.....	552
Azért, hogy megtalálhassuk. Lukács 2,12.....	553
Nemkívánatos személy. Lukács 2,12.....	554
A templomon kívül. Lukács 2,12.....	555
Ami táplál. Lukács 2,12.....	556

Prédikációk karácsony ünnepére

Geréb Zsolt: Karácsonyi beszéd. János 3,31–36.....	558
Kulcsár Árpád: Egy ember? Róma 5,18.....	561
Nyeste László-Csaba: Világosságul jöttem. János 12,46.....	563
Surányiné Réti Katalin: Mentsd meg a karácsonyt! Lukács 2,1–14.....	565
Visky János: Az övéi közé jött. János 1,11–13.....	568

Prédikációk ősztendei istentiszteletre

Kántor Csaba: Mi késztet hálára? Ézsaiás 54,10.....	572
Nagy József: ősztendei hálaadás. 1Thesszalonika 5,18.....	573

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (24.)

Vedd igénybe Isten kegyelmét! (III.).....	575
A kegyelem közvetítői.....	575

Alkalmi prédikációk

Nőszövevény bibliaóra

Lengyel Istvánné Pütsök Sarolta: Hogyan készülünk fel a halálra?

Filemon 1,21–24.....	581

Esketési igehirdetés

Bálint Csaba: Isten védőszárnyai alatt. Róma 8,28–31..... 584 |

Temetési igehirdetés

Kis Géza: Öreg presbiter. Kolossé 3,23..... 586 |

A címlapon: a Kolozsvár-Hidelvei Református Egyházközség újonnan készült szöttek terítője. Készítette Szőke Károlyné. Felszentelték 2008. okt. 12-én. Fényképezte Vetési László.

A hátlapon Bódás János: *A karácsonyi Jézushoz.*

Vasárnapi prédikációk adventre

Kosztá Endre

Küsmöd

Nem vagyunk a meghátrálás emberei

Alapige: Zsidók 10,32–39

Bibliaolvasás: 1Péter 1,3–9

Egymással való találkozásaink alkalmával jóleső érzéssel emlegetjük fel a régmúlt vagy közelmúlt eseményeit: azt, hogy mik estek meg rajtunk. Különösen akkor, ha sikerült legyőznünk az akadályokat és ha sikerült felülemelkednünk a nehézségeken. E levél írója így bátorítja hallgatóit: „emlékezzetek vissza a régebbi napokra”.

Az első keresztyéneket az akkori hatalmasok megfosztották szabadságuktól és vagyonuktól. Nem akarták tudomásul venni, hogy „az Isten igéje nincs bilincsbe verve”

„A foglyokkal is együtt szenvedtetek, és vagyonotok elrablását örömmel fogadtátok.” Talán nem hibázunk, ha felvillan előttünk a kollektivizálás erőltetett menete, amikor úgymond „önként” kellett lemondanunk föld- és erőtulajdonunkról, amit a mai napig sem kaptunk vissza. Csalódtunk az új demokráciában is és keserűen állapítják meg sokan, hogy népünknek nincs jövője. Ezért sokan az egyháznak és templomnak is hátat fordítanak, elfeledkeznek az apostol intéséről: „el nem hagyván a magunk gyülekezetét, miképpen szokásunk némelyeknek” (25.).

Isten soha sem hagyta el az övét: „hát elfeledkezhetik-e az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? De ha elfeledkeznének is ezek, én terólad el nem feledkezem.” Isten elküldte már az ő Fiát erre a világra, a szabadulás megtörtént, az üdvösség megvalósult Jézus Krisztusban.

Szeretetben nevelt gyermekeink kezét el kell engednünk, mert felnöttek és a maguk útját kell járniuk. Bármennyire is együtt akarnánk maradni szereteteinkkel, a betegség és a halál szétszakíthatják családi kötelekeinket. Amikor úgy érezzük: végképp magunkra maradtunk, Isten lenyúl a magasságból, megfogja kezünket és felemel, mint akit mély vízből húztak ki, megtapasztalhatjuk a fellelegzés boldog érzését, és a költővel együtt valljuk: „mikor elhagytak, mikor a lelke roskadozva vittem, csendesen és váratlanul átölelt az Isten”. Igazat adunk Pál apostolnak: „amiket most szenvedtünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik” (Róm 8,18) Természetesen, hogy megtapasztalhassuk a jövőendő jót, ki kell tartanunk és teljesítenünk kell Isten akaratát, mely az iránta való hűséget feltételezi. Ez pedig nem olyan nehéz, már az út feléig eljutottunk, most már „örhelyemre állok és megállok a bástyán, hogy lássam, mit szól hozzám és mit feleljek az én panaszom dolgában... E látomás bizonyos időre szól, de „vége felé siet, és meg nem csal” (Hab 2,3) Habakuk próféta látomása a közeljövőre vonatkozik, arra, ami hamarosan beteljesedik. Úgy tűnik, már az Ószövetségben úgy gondoltak a Messiásra, mint akinek „el kell jönnie” Így érti alapigénk (A zsidókhoz írt levél írója) a Krisztus eljövendő visszajövetelének ígértét, mint ami „egy szempillantás” alatt be fog következni (lásd Ézs 26,20).

Ezért, ha „elfogyatkozik is testem és szívem, szívemnek kősziklája és az én örökségem Te vagy, óh Isten mindörökké!” (Zsolt 73,26) Hogy bizakodva tekints a jövőbe, hitre van szükséged, mert „az igaz ember hitből él” (Róm 1,17; Gal 3,11). De a páli *hit* nélkülözhetetlenségével szemben A zsidókhoz írt levél írója értelmezésében Isten a *hűséget* is jutalmazza: hit és hűség így alkotnak egy egészt, Krisztust követő emberi

magatartást. Pál azért hangsúlyozza a hit szükségyszerűségét, hogy jó útra terelje a zsidó vallásos felfogásban lehetséges=ellenséges *cselekedetek szerinti* megigazulást.

„De mi nem vagyunk meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitéi, hogy életet nyerjünk!” (39.)

A meghátrálástól óvjon meg Isten, hogy Krisztus másodszeri eljövételével örök életet nyerjünk! Ámen.

Felszegi Imre
Somkerék

A gyümölcsök számonkérése

Alapige: Máté 25,31–46
Bibliaolvasás: 1Timótheus 6,11–16

Kedves testvéreim, egy közismert példázat áll előttünk, amely utolsó ítéletről szól.

Szeretjük azokat az igéket, amelyekben Isten megdicsér minket, vagy amelyekben a bűneink megbocsátásáról van szó. De semmiképpen nem szeretjük, amikor számonkérésről és számadásról hallunk.

A mai igében maga az Úr Jézus Krisztus az, aki számadásra von bennünket. Azt kérdezzük először is, hogy mit kér tőlünk számon az Úr Jézus. Csak azt, amit Ő maga adott nekünk. A mai igében Jézus Krisztus úgy jelenik meg, mint Jó Pásztor és Király.

Nézzük meg, hogy mint Jó Pásztorunk és Királyunk mit ajándékoz nekünk, és mit kér számon tőlünk.

1. Jézus Krisztus a mi Jó Pásztorunk. Ő maga tanít minket erre a János evangéliumában, amikor így szól: „én vagyok a jó pásztor” A Jó Pásztor sereget, nyáját gyűjt magának. Előbb tizenketten, azután hetvenen vannak e seregben, és az első pünkösöd alkalmával háromezere szaporodik e tanítványi nyáj. És azóta nap mint nap nő és nő ez a sereg. A Jó Pásztor ezt a sereget, ezt a nyáját vezeti. Elöl megy, és a juhok követik, mert ismerik az Ő hangját. És így a jó úton járnak, és biztos, hogy nem tévednek el. Jézus ezt a nyáját megtanította a jó útra, az Isten szerinti életre. Hiszen azt mondja, hogy ő a mi számunkra „az út, az igazság és az élet”. Másutt azt mondja, hogy Ő nekünk „a világ világossága” Figyeljük csak meg! Megmutatja a jó utat, és meg is világítja, hogy elfogadva ezen ajándékokat tudjuk Őt követni, és tudjunk egy Isten szerinti életet élni. Ő előttünk megy, és nekünk csak az a feladatunk, hogy kövessük Őt. És ma ezt kéri számon tőlünk.

– Melyik úton halad előre a mi életünk?

– Tiszta, igaz és Isten szerinti-e a mi életünk?

Az ige gondolatmenetében az ének szava is erre tanít minket: „Kövessd a Jézust, kövesd még ma”, mert „Jó pásztor Ő nagyon, szeme juhán vagyom”

2. Másodszor, Jézus mint Király jelenik meg a mai igében.

A virágvasárnapi történet jut eszünkbe, amikor Jézus mint Király vonul be Jeruzsálembe, hogy szenvedjen érettünk, meghaljon a mi bűneinkért, és azután feltámadjon a halálból, és így minket megváltson. Ő a Messiás-Király. A Heidelbergi Káté 31. kérdés–felelete szerint Jézus Krisztus a mi „örökkévaló Királyunk, aki minket Igéjével és Szentlelkével kormányoz, és a nekünk szerzett váltságban oltalmaz és megtart”. Ő, mint Messiás-Király minket megváltott, és a megváltott életben minket kormányoz, oltalmaz és megtart. Érezzük-e ezt?

Drága nagyanyám jut az eszembe, aki minden este és minden reggel elimádkozta: Istenem oltalmazzá, védelmezzél „tűztől, víztől, kártól, rossz embernek szándékától és

hirtelen való haláltól” Ezt kell megérezzük és megtapasztaljuk mindannyian, hogy Jézus megváltott minket, és ezt megtapasztalva éljünk egy Isten szerinti életet. Ahogyan az úrvacsoravételkor mondjuk: „ígérjük és fogadjuk, hogy mint az Ő megváltottai, az ő dicsőségére élünk”. És most ezt is számon kéri tőlünk. Megkérdezi az ige szavaival, tudunk-e úgy élni, hogy lássák az emberek a mi jó cselekedeteinket és Isten szerinti életünket, és ezért magasztalják a mi Mennyei Atyánkat? Azt látjuk, hogy Jézus, mint Jó Pásztorunk és örökkévaló Királyunk mindent megad, hogy tudjunk csendes, békés, biztonságos életet élni. És mindent megtesz annak érdekében, hogy tudjunk a jó és igaz úton járni.

3. A példázat tanítása tiszta és világos.

Jézus Krisztus mint Jó Pásztorunk előttünk megy, és megmutatja a helyes utat, és mint örökkévaló Királyunk megváltott, és szabad életet ajándékoz nekünk, hogy tudjunk Isten szerint élni.

De most azt kérdezi, hogy a mindennapi életben hova vezet a mi utunk, és mit cselekszünk, mint Krisztus vérével megváltott keresztyének.

Jézus a mindennapi életből vesz hat egyszerű jó cselekedetet, és kérdezi meg külön-külön mindegyiküinktől, hogy megtudtuk-e ezeket cselekedni.

Olyan cselekedetokről, mozdulatokról van szó, amelyek akarva-akaratlanul ott vannak mindannyiunk életében, és mindannyian találkozunk minden nap az éhezőkkel, a szegényekkel, a betegekkel, a sírokkal, a szenvedőkkel, a gyászolókkal. Meg tudjuk-e adni azt, amire kinek-kinek szüksége van: kenyeret, vizet, bátorítást, simogatást, vigasztalást? Meg tudjuk-e adni valóban ezeket?

4. Az ige beszél azokról, akik nem tudtak jót cselekedni, és ezért a számonkérő Úr így szól: „Távozzatok tőlem, ti átkozottak, az örök tűzre...” Ezek a bal kéz felől álló emberek nem találták meg a jó utat, nem látták a világ viláosságát, és nem tudták követni az Úr Jézus Krisztust. Szomorú megfigyelni, hogy a hat jó cselekedetből egyetlen egyet sem tudtak megcselekedni. Hogyha őszinték vagyunk, akkor magunkra ismerünk ebben az igében, hiszen mi sokszor csak beszélünk, csak mondjuk a „jó tanácsokat”, de tenni és cselekedni már nem vagyunk képesek. Elég, ha egyszerűen megkérdezzük saját magunktól, hogy a hat jó cselekedetből melyiket cselekedtük meg. Kivel? És mikor? A jó cselekedetek nélküli életünket ismerve az Úr figyelmeztet és tanít bennünket: „Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.” (Mt 7,21)

A mai ige is azt mondja, hogy azok, akik nem tudták megcselekedni az Úr akaratát, eltávoznak az örök győtrelemre. És most még egyszer kérdezzük meg saját magunktól: mi megcselekedjük-e Isten akaratát?

5. Találkozunk azokkal is, akik megcselekedték az Úr akaratát, azaz a jó úton jártak, megmutatták a megváltott élet gyümölcseit és áldásait, és tudtak jót cselekedni. Ezek a jobb kéz felől állók elfogadták a Jó Pásztor vezetését, és az örökkévaló Király kormányzása és oltalmazása alatt éltek.

Az ilyen krisztusi életnek megvan a gyümölcse és áldása, hiszen Krisztus akarata szerint tudtak adni kenyeret az éhezőknek, vizet a szomjúhozónak, ruhát a mezítelennek, vigasztalást, bátorítást a rászorulóknak. És ami a legfontosabb, megcselekszik mindezeket a legkisebb atyafival is, azaz a legszegényebb, a legöregebb, a legbetegebb gyülekezeti taggal is. Vajon tudunk-e úgy élni, hogy mi legyünk ezek a jobb kéz felől álló igazak? Adja Isten, hogy mi legyünk ezek az emberek.

6. A számonkérés után jön az ítélet. A gonoszok elmennek az örök győtrelemre, az igazak pedig az örök életre. Gondoljuk végig egész életünket, és zárjuk a szívünkbe a mai ige tanítását, hogy majd egykor ott lehessünk „az üdvözült lelkek társaságában”

Az ige gondolatmenetében tegyük fel a kérdést: mi hova megyünk? Azt mondjátok, most haza megyünk a családi hajlékokba. Igen ám, de a földi élet után hova megyünk?

Mindannyian a mennyei honba akarunk menni, ezért mondjuk Péter apostollal együtt: „Uram, kihez mehetnék? Örök életnek beszéde van te nálad.” Éppen ezért Krisztushoz jöjjünk, a Jó Pásztorhoz, hogy vezessen minket, jöjjünk az örökkévaló Királyhoz, hogy kormányozzon és oltalmazzon bennünket, hogy így tudjunk jót cselekedni, és tudjunk az Ő akarata szerint élni.

Jöjjünk Krisztushoz és legyünk Vele a földi életünk minden napjában, hogy majd egykor meghalljuk a hívó szót: „Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek az országot...” (Mt 25,34), örököljétek Isten országát, hogy így Vele legyünk a mennyei honban is.

Adja a Mindenható Úr Isten, hogy így legyen mindannyiunk életében! Ámen.

Pitó Zsolt

Bágy

Igehallgató advent

Alapige: Róma 10,13–21

Bibliolvasás: Zsoltárok 34,2–20

A mai igehirdetésen arra figyelünk, hogy milyen szerepe van az igehirdetésnek, igelvasásnak és az engedelmességnek a Krisztus visszajövetelére való felkészülésben.

Lehet, hogy zavar minket, mai hallgatókat az, hogy az apostol ennyi kérdést tesz fel az olvasóknak. Az első kérdések arra szolgálnak, hogy elvezessenek a kiindulóponthoz, a kérdések második láncolata pedig az igehallgatás felelősségére mutat rá.

1. Igénk egy megállapítással kezdődik. Aki segítségül hívja az Úr nevét, ami azt jelenti, imádságban kéri a megváltó, megtartó Urat, megtartatik, azaz üdvözüli. Automatikusan, születése, neveltetése, jó cselekedetei alapján senkinek sincs üdvössége. Az üdvösség ajándék, az Üdvözítő, az értünk eljött és meghalt Úr ajándéka. Hozzá imádkozva, Tőle kell kérnünk. A kérdések során azon kell elgondolkozzanak az igehallgatók, hogy van-e üdvösség üdvösséget kérő imádság nélkül? Van-e imádság hit nélkül? Lehet-e hitük anélkül, hogy megismerjék az Urat? Megismerhetik-e őt Ige és igehirdetés nélkül? (Természetesen, a Rómában élő keresztyéneknek nem volt Bibliájuk. Az írott ige számukra valószínűen ezt a levelet és talán még egy-két más apostoli levél másolatát jelenthette. Ők igehirdetéseket hallottak olyan keresztyénektől, akik az első pünkösdkor, vagy később hallották az apostolok bizonyágtételét. Valószínű, hogy a levél megírása előtt nem járt egy apostol sem a gyülekezetben. Mennyivel kiváltságosabb helyzetben vagyunk mi, akiknek Bibliánk van, s minden héten van alkalmunk igehirdetést hallgatni!) A Rómában levő keresztyéneknek az Ige ugyanaz volt, mint az igehirdetés. Van-e igehirdetés igehirdető nélkül? Hirdethet-e Igét az, akit nem Isten küld?

Ez a kérdéssor tehát Istenhez vezet. Ha Ő nem gondoskodik rólunk, ha nem szólít meg, nem ad hitet, Nélküle fogjuk leélni életünket. De Ő azt akarja, hogy megtaláljuk Őt! Gondoljunk csak a felolvasott ige utolsó előtti mondatára, melyben az apostol Ézsaiást idézi: „Megtaláltak azok, akik engem nem keresnek, nyilvánvaló lettem azoknak, akik fölölem nem kérdezősködtek.” Isten engedi megtalálni magát, s ez nem a mi érdemünk! Ő keres minket, Ő küld hozzánk igehirdetőket. Küldöttei által Ő szólal meg, Ő ítéli meg a bűnt, Ő mutatja meg, milyenek vagyunk valójában. Ő az, aki Krisztusra irányítja figyelmünket. Értünk küldte el Őt, hogy megváltson és megváltoztasson, hogy

ennek következményeként másképp, szabadon, Istent dicsőítve élünk. Ahol meghallják, befogadják ezt az ígét, ott vágy ébred Isten jobb megismerésére és mindannak megtapasztalására, amit Isten tudtunkra ad. Ha most visszafele sorba vesszük ígénk kérdéseit, akkor látjuk, hogy Isten ezt a vágyat használja fel arra, hogy az ige által hitet, bizalmat adjon, amelyből imádság fakad. Így vezet ki minket Isten a kárhozatból az üdvösségre.

Testvéreim, hálával hallgatjuk-e ezt az üzenetet? Örülünk-e annak, hogy közel van hozzánk az ige? Örömet jelent-e az, hogy Isten engedi megtalálni magát? Szól az ige, még kérni és kapni lehet általa a hit ajándékát.

Advent azt jelenti: meg lehet még ismerni Őt, van még alkalom a megváltozásra!

Az apostol kérdései arra is figyelmeztetnek, hogy az igazi istenismeret, üdvözítő hit azok szolgálata által lesz a miénk, akiket Isten küld hozzánk. Azért kell ezt kiemelni, mert voltak akkor is, vannak ma is tévtanítók, akik nem Isten szavát tolmácsolják. Isten gondoskodik arról, hogy legyen igehirdetés és legyenek igehirdetők. Mi szoktunk-e imádkozni az igehirdetésért? Szoktunk-e imádságban gondolni az igehirdetőre? Szoktuk-e kérni Istentől, hogy az Ő nekünk szánt ígéi eljussanak hozzánk?

2. Isten szól. De az Igét meghallani és annak engedelmeskedni a mi felelőségünk. Meg kell tanuljuk az Igét nemcsak hallgatni, hanem meghallani is. Nem az igehirdetőre, hanem az üzenetre kell odafigyelnünk. Az örömondóról azt írja az apostol – Ézsaiást idézve –, hogy a lábai szépek. Ez azt jelenti, hogy személyénél fontosabb az, hogy ő jön. Isten küldötteként hozza az üzenetet. Isten örömondó hírnökei az egész földet bejárták. Az Úr szava mindenhol hallható.

A magyarázat elején arra csodálkozhattunk rá, hogy ahol az Igét hirdetik, ott Isten munkája következtében hisznek, és hit által üdvözülnek az emberek. De miért van akkor, hogy olyan kevesen voltak és vannak az istenfélők Izráelben, ott, ahol Krisztus Igét hirdetett és a tanítványok is elkezdték szolgálatukat? Talán érthetetlen vagy túl elvont volt a Krisztusról szóló igehirdetés? A válasz Izráel elutasító magatartásának leírásában van. Isten nagy szeretettel fordult feléjük. Kiterjesztve kezeit buzgón hívta őket, hogy magához ölelje. Sajnos, a nép már Mózes szolgálata idején engedetlen volt, s ez az engedetlenség később még inkább jellemezte őket. Emiatt panaszkodott Ézsaiás is. Az engedetlenség, lázadás és hitetlenség akadályozta meg Izráelt abban, hogy higgyen.

Ebben van a figyelmeztetés a mi számunkra. Mit teszünk Isten szavával? Hogyan viszonyulunk az Úrhoz? Advent van, jönnek az örömondók, s arra figyelünk, hogy jön az Úr. Jön a szabadtással és az ítélettel. Hogy melyikben lesz részünk, és hogy mit fog jelenteni nekünk a még hátralevő idő, ez attól függ, hogy milyen választ adunk az Ő szavára. Engedelmeskedve az ígének megtapasztaljuk-e Isten erejét? Átéljük-e, hogy Ő megismertette magát egyre több bizalmat ébreszt bennünk maga iránt, és hitünket növeli és erősíti? Tapasztaljuk, hogy imádságra nevel?

3. Izráelt sokszor figyelmeztette az Úr. Ezt teszi velünk is. A figyelmeztetés része volt az is, hogy Isten megígérte, hogy egy Izráelhez képest alávaló népet is elhív magának. Ezáltal alkalom adódik arra, hogy Izráelben felébredjen a buzgóság és a vágy, hogy azzá legyen, akinek lennie kellett volna Isten kezében. Amikor azonban ez az ígét beteljesedett, nem vágyat, hanem rosszindulatú féltékenységet és dacot eredményezett. Hogyan viszonyulunk mi azokhoz, akik hozzánk képest sehol sem voltak, mélyre süllyedtek a bűnben, de az Úr a maga szolgálatába állította őket. Az ilyen példák több hűségre és alázatra indítanak-e minket?

Értjük-e a szerető figyelmeztetést? Sajnos, sokszor nagyon hasonlít magatartásunk az Izráél megtartásához.

Az adventi idő azt mutatja: most van az alkalma az Úrra figyelésnek. Még van idő a meghallásra. De ez az idő lejár. Az Úr jön! Az Úr közel!

Bárcsak örömmel mondhatnánk együtt a Lélekkel, a Menyasszonnyal és az apostollal: „Jövel, Uram Jézus!” (Jel 22,20) Amen.

Péter Miklós József

Zakariás éneke

Alapige: Lukács 1,67–79

Bibliaolvasás: Malakiás 3,1–7b

Egy öreg ember énekel. Hangjában nincs már meg a régi áttűtő erő. El-elcsuklik a felső regiszterekben. De a *dallam* a régi. Ezt énekelte Ábrahám az *oltárról visszajándékozott Izsákkal* lefelé menet a Mórija hegyéről; ez volt a Babilon folyóvizeinél *eltitkolt* melódia – hogy tegyük ki szent énekeinket részeg tekergők csúfolódásának, amikor ellenségünk épp legyőzetésünk diadalünnepét tili?!

Más dallamok vannak ma már divatban! Lejárt a gyermekes duzzogás ideje! Tudják jól a *sadduceusok*, hogy Nyugatról jön az uraságoktól levetett tóga meg a munkahelyteremtő beruházás – nem árt megtanulni a *globalizált* nyelvezetet szövegben–dallamban egyaránt! Van világnyelv meg államnyelv is, minek ragaszkodni ahhoz az elavult idiómához, amelyet ebben az átalakulás felé siető világban már úgysem ért senki? De itt vannak a maradi igényekre is számító fordítások – nagyvonalú és praktikus kikerülései mindkét nyelv grammatikájának. És modern hangszerelés a királyi palota citeráihoz meg hárfáihoz képest.

Zakariás nem tudja, mikor jöttek divatba Jeruzsálemben idegen népek, más vallások dalai. Őt nem Rómából pénzelik, s még nem fordult meg a fejében, hogy más kereset után nézzen, mint amit – tisztos szegénységben – papi szolgálata biztosít. Nem a császári fővárosból, nem Egyiptomból, nem Perziából vár szebb jövőt *biztosító* vagy legalább a szavahihetőség látszatát keltve *ígérő* népzéért. Neki *van kire* néznie.

Az öreg ember énekel. Dallamában benne van a szolgálat házában korbácsolt *rab-szolgák fájdalma* és a haldokló vak *Sámson hörgése* Dágon palotáinak romjai alatt; a lerombolt és a megszenteltelenített *Templom siratása*; titkon megújuló *Makkabeus-reménységek* szemérmes motívumai. Nem az a kimondottan *eurokonform* muzsika ez, de ha a Lukács evangéliumában még szóhoz alig jutó Európának nem tetszik, akkor

„Európa fogja be fülét,
s nyögjön a borzalomtól,
és örüljön bele!”

Énekel az öreg ember. A Seregek Urának felszentelt papjaként, az emberi reménytelenség végső határán túl ajándékba kapott gyermek, az eljövendő **Útkészítő, Keresztelő János** apjaként – túláradó örömét sem tudja *más kotta szerint* elénekelni, sem *más nyelven* versbe foglalni, csak a héber–arámi szavak hegyvidéki dialektusán. A szír történettudós–krónikás–orvos, Lukács fordítása pedig van annyira Istentől ihletett, mint a SEPTUAGINTA görögül daloló zsoltárai.

Igen. Profécíát énekelni Isten választott népének régi vagy új nyelvén, profécíát fordítani kojné-görögre, amerikai angolra, lipótvárosi, mezőségi vagy irodalmi magyarra

csak Szentlélekkel teljesen lehet. Ez a Szentlélektől ajándékozott ihletés bátorsága: az újszülött bölcsője mellett hirdetni az emberöltő múltával bekövetkezőt; máris megtörtént bizonyossággként szólni arról, hogy valóra váltotta népe körében szentséges ígéreteit a Seregek Ura – harminchárom évvel a golgotai kereszten legyőzött győzelme előtt s még a betlehemi születésre is csak várakozó advent idején beszámolni a megváltásról.

Az Újszövetség Zakariásának jövendölése az egész Ótestamentum teljes próféciavilágához kapcsolódik. Általános ebben a jövőre mutatóban, hogy az ellenség kezéből megszabadítja Isten az ő népét. Egyedi pedig az, hogy a szabadulás Dávid házából ered majd. Abban a hitben, amellyel Zakariás a szabadulásra és a Szabadítóra is rálát, az életcélját elérő, minden álmát beteljesedni látó öreg ember boldog adventjének lehetünk tanúi.

Nekünk viszont még soha nem volt ilyen szomorú adventünk. Fűtetlen tömbházlakásokban, a tudományos éheztetés és az álmodozás törvényesített tilalmának idején, a zsarnokság utolsó, már csak röhögni való örjögései között tizenegy évvel ezelőtt sokkal közelebb álltunk ahhoz, hogy félreérthetetlenül lássuk: Isten minket *a mi ellenségeinktől megszabadít, és mindazoknak kezéből, akik minket gyűlölnek.* (Lk 1,71) Ma pedig évtizedes hiábavaló fáradozások romjait és roncsait próbáljuk menteni a két oldalról szorongató ellenségek és gyűlölők bestiálisan vagy körmönfontan fogalmazott, de mindenképpen értékromboló szándékától.

Ne higgyük, hogy könnyebb volt Zakariásnak. Őt is csak annyi védte, mint minket. A Sion-hegyi templom falai, a teológia dísztermének falai. Róma császári hatalmával a jeruzsálemi templom főpapjai is összeszövetkeztek az Úr Jézus ellen, erről a helyről is ment kitaposott útján a tudósítás az ellenségnek nem tetsző prédikációról – az anyémről is. De Zakariás tud valamit: legméltatlanabb szolgálójának is azt az egy, megváltoztathatatlan örök ígét adja szájukba az Úr, hogy *...szent szövetségéről* (Lk 1,72) megemlékezik. Megajándékoz a lehetőséggel: *szentségben és igazságban* (Lk 1,75) szolgálni öneki.

A korlátlan lehetőségek világa ebben az ember számára lehetetlen feladatban rejlik. A teljes szabadságnak ez a szigorú erkölcsi megkötöttség a biztosítéka. A Dávid házából származó SZABADÍTÓ KIRÁLY nem Augustus vagy Nero császárt állítja félre az útból, hanem a te tőlük való félelmedet. Igazi ellenséged nem az, akire nem szavazol, mert meg akar semmisíteni, és nem az, akinek civilizáltabb gyűlöletét kénytelen vagy megtűrni, hanem az a bűn, amely az egyikben is, a másikban is és benned is lakozik. Mikor a veled helyet cserélő, minden nyomorúságodat a golgotai kereszten magára vevő Urad Izráel Istenének minden ígétét valóra váltja, akkor a maga szentségével és igazságával ajándékoz meg, hogy engedelmes hálaáldozat szolgálatává tehesd egész életedet.

*

Az éneklő öregembernek háta mögött van immár az engedelmes szolgálatban eltelt földi élet. Persze, hogy lesz jövő. Golgotával és Jeruzsálem lerombolásával, háborúkkal és koncentrációs táborokkal; mohácsi vésszel és Trianonnal; világkeresztyéniséggel és világkommunizmussal; népirtással és uniformizálással. De ebben Zakariásnak már nem jut szerep. Ha Isten még megtoldja a betegségekkel tűzdelt öregkor éveit, valamit még megláthat abból, amit *rontani* vagy *menteni* új szolgák igyekeznek. Az éneklő öregembernek egyetlen *önmagához fűződő* reménye van: tanító–nevelő munkájában talán sikerült tennie valamit azért, hogy a helyébe lépő – és rangban, az ő korában szokatlan gyorsasággal emelkedő – fiatalok tisztában legyenek azzal, mit vár tőlük Isten, mit kell tenniük népükért.

Teljesen biztos csak a saját fiában lehet. Nem csak azért, mert az ő véréből való – bár az is sokat számít. Nem csak azért, mert az ő sorsának alakulását – apaként érthető módon – még lelkiismeretesebben követi és formálja, mint más tanítványokét. Isten csodálatos ígéreteinek valóra válásaként született *kis gyermek a magasságos Isten prófétájának...* hívattatik. A mennyek országa felé tartó *vízummentes utazásunkat* ő készíti elő, amikor boldogan mutat majd rá az **ÉRKEZŐRE**, aki *út, élet és igazság* mindannyiunk számára.

Az útkészítőnek *két feladat* jut. A Jordán-parti figyelőkkel *először* azt az utat láttatja meg, amelyet az Úr nevét félők számára feltámadó „igazság napja” a magasságtól a mélységig megtesz. A mennyek országának dicsőségét az érettünk felvett „szolgai formával”, az örök uralkodást a „keresztfának haláláig tartó engedelmességgel” cseréli fel Isten EGYSZÜLÖTTJE, hogy a *sötétségben és a halál árnyékában* ülők számára elhozza véráldozata árán Isten bocsánatát.

Másodszor a mi utunkat kell kijelölnie KERESZTELŐ JÁNOSNAK, advent igehirdetőjének. Lukács krónikája pontosan számol be arról, hogy ennek az igehirdetésnek *mindenki számára van testreszabott* üzenete. Nemcsak az ezerkilencszázharminc évvel ezelőtti farizeusoknak, zsoldosoknak és vámszedőknek, hanem a két választás kimenelele és a kilátástalan jövő szorongatásában élő erdélyi magyar reformátusoknak; jelenlegi és jövődöbeli egyházi szolgálóknak, diákoknak, presbitereknek, tanároknak, lelkipásztoroknak is meg kell szívlelniük: a mi utunk nem lehet más, mint *a békességnek útja*. Akikkel megbékél a bűnösök iránt könyörületre induló, érettük szent Fiát feláldozó Istenünk, azoknak meg kell találniuk a *szolgatársak, az egyházi intézmények, az egyházigazgatási egységek* közötti megbékélés útját, és meg kell találniuk a megbékélésnek azokat a nehezen járható, elhanyagolt vagy aláaknázott útjait is, amelyek a katolikus és protestáns keresztyénségen *kívüli* atyafiak felé vezetnek.

*

Az öregember befejezte énekét. Lehet, hogy utoljára szólott ebben az évezredben, utoljára hivatalos szolgálatában, vagy utoljára földi életében. Sok harc fárasztotta el és öregítette meg. Sok harc eredményéért: igazi békességért szeretne még imádkozni. Imádkozzatok Ti is együtt vele! Ámen.

Prédikációk karácsony nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely-Alsóváros

Megtalálni Krisztust

Ő jön hozzánk...

Alapige: Lukács 2,12

Isten kegyelméből folytatjuk azt az igehirdetési sorozatot, amit a tavaly kezdtünk el a karácsonyi történetről, a pásztorok történetéről. Láttuk a pásztorokat a sötét betlehemi éjszakában, amint hirtelen körülvette őket a nagy fényesség, az Isten dicsősége, s elkezdtük megvizsgálni az angyal igehirdetését, amit a pásztoroknak mondott. Most ezt az igehirdetési sorozatot folytatjuk. Eddig két fontos üzenete volt. Az első egy biztatás volt: ne félj. A második üzenet maga az evangélium: hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz. Mert született néktek ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus a Dávid városában.

Most a harmadik üzenet következik, s ha Isten életünket megtartja, akkor végig ezzel fogunk foglalkozni: hol lehet ezt a kisgyermeket megtalálni és hogy ez milyen üzenetet hordoz a mi számunkra? Az angyal ezt is elmondja: ez lesz néktek a jele, találtak egy kisgyermeket bepólyálva feküdni a jászolban. A pásztoroknak most el kell indulniuk egy elég hosszú útra: a mezőről a jászolhoz. El kell indulniuk, el kell hagyniuk a nyáját. Azt a helyet, amit már úgy megszoktak, amit ők valamikor tudatosan választottak, vagy ahova talán már gyermekként bele is születtek. Bennük is megszólalhatott sokféle hang, ami ilyeneket mondhatott: minek elmenni, miért elindulni, miért ezt tenni? Miért kimozdulni a jól megszokott helyről, a szokásainkból, gondolatainkból, biztosságunkból? De a Megváltót az angyal nem hozza oda hozzájuk, nekik kell elmenni, nekik kell elindulniuk. A karácsonyi üzenet a mezőn hangzik el, de az ünnep az istállóban van.

Mit akar ez nekünk ma mondani? Először is azt, hogy Krisztust nem úgy lehet megtalálni, ahogy mi azt elgondoltuk. Ez nem a mi gondolataink, vágyaink szerint történik. Mi úgy szeretnénk Krisztust is megtalálni, hogy az semmibe ne kerüljön, semmi fáradtságba, semmi kényelmetlenségbe, semmi erőfeszítésbe. Meg kell tanulnunk azt, amit a pásztoroknak is meg kellett tanulniuk, hogy Krisztust követni azt jelenti, hogy az Ő sorsában osztozunk. Mert Krisztus is el kellett hagyja a maga szép mezejét, a gyönyörű mennyet és a mennyei seregeket. A pásztorok és mi is meg kell tanuljuk tőle, hogy a Krisztus-követés áldozatba kerül, a magunk megtagadásába, a keresztfelvételébe. Krisztus is elhagyta a mennyet értünk, mi is el kell hagynunk a „mezőt”, a saját kényelmünket, elképzeléseinket, gondolatainkat Érte. Hogy az Ő elindulása minket is indulásra készítessen, hogy végre lépjunk ki önmagunkból és induljunk el Felé.

Ha ezt nem tesszük meg, akkor soha nem találkozhatunk Vele, akkor elveszítjük Őt. Ha Ő jön felénk a kegyelemmel, akkor mi is el kell induljunk felé a bűnbánattal, a megtéréssel. Amikor Ő jön, hogy megmutassa magát nekünk, akkor ki kell nyissuk szemünket. Amikor igéjében jön hozzánk, akkor ki kell nyissuk fülünket, amikor Ő nekünk ajándékozza magát, akkor nekünk is oda kell szánunk magunkat az engedelmességre.

Világosan kell látnunk ebben a karácsonyi történetben is, hogy mindig az az elsődleges és fontos, amit Ő tesz. Itt nem lehet nagyszerű pásztorokról beszélni, akik íme, milyen ügyesek, milyen engedelmesek, hisz az, hogy elindulhatnak, szintén kegyelem. Az első és döntő lépés nem az övék, hanem Istené. A döntő és nagy út nem az, amit a pásztorok megtesznek a mezőtől az istállóig, hanem az, amit Jézus tett meg a mennytől a mezőig, az istállóig, a bűnös világig. Ők csak részesei, kegyelemből osztozhatnak ebben a nagy kegyelemben. Ők azért találhatnak Rá, mert Ő már előbb rájuk talált, ott a mezőn, ott a bűnben, ott a sötétben, az éjszakában. Nehogy magunknak adjuk a dicsőséget azért, hogy elindulhattunk, vagy hogy Rá találhattunk, vagy hogy megragadhattuk Őt. Egy nagy igehirdető ezt így fogalmazta meg: az is kegyelem, hogy a kegyelmet elfogadhatom. És ez valójában így is van. Ezért jertek, és a mai estén is Neki adjunk minden dicsőséget! Ámen.

Nem volt helye

Alapige: Lukács 2,7.12

Hol találhatják meg a pásztorok a megszületett Messiást? A jászolban. Első hallásra ma a mi számunkra ez egy teljesen elhanyagolható kérdésnek látszik, de az evangélium írója és a pásztorok számára ez egyáltalán nem mellékes kérdés. Hiszen ebben a történetben a jászolról nem kevesebbszer, mint háromszor van szó. Háromszor is említi Lukács, hogy Jézus a jászolban feküdt. Először a hetedik versben volt róla szó: és szülte az ő elsőszülött fiát és helyezteté őt a jászolba, mivelhogy nem volt helyük a vendégfogadó háznál. Az is figyelemre méltó, hogy nem József helyezte őt a jászolba, hanem Mária. És rögtön miután megszülte. A jászolba való fektetés oka pedig az, hogy nem volt helyük a vendégfogadó háznál.

Miért nem volt helyük? Sok emberi okot is felsorolhatunk. Hogy talán későn érkeztek, meg hogy a vendégfogadó ház kapacitása is véges volt, meg más okok is lehetnek. A különös mégis az, hogy ez a Keleten lévő meleg vendégfogadó szeretettel sehogy sem egyeztethető össze. Tudjuk, hogy abban az időben nem olyan vendégfogadók voltak, ahol csak pontos létszámú személyt fogadhattak. Ha nagyon akartak volna, lehetett volna még helyet szorítani nekik. Még meglepőbb az, hogy akkor se engedték be őket, amikor látták a Mária állapotát, akinek minden pillanatban szülnie kellett. Hogyan lehetséges az, hogy egy ilyen országban, ahol a vendégszeretet ilyen magas fokon állott, egy ilyen házaspárt az utcára küldenek? Ha nem lenne kifejezetten feljegyezve, szinte nem is hinnénk, hogy ez így megtörténhetett.

Valószínű, hogy a megoldást más irányban kell keresnünk. Az ApCsel 5,37-ben ezt olvassuk: ezután felkelt ama Galileus Júdás, az összeírás idején, és sok népet maga után csábított. Ez is elveszett és mindazok, akik őt követték, szétszóródtak. Ha most ezek után meggondoljuk, hogy József és Mária Názáretből, vagyis Galileából jöttek, onnan tehát, ahol ama Júdás sok népet maga után csábított, akkor mindjárt kezd derengeni, hogy miért nem volt számukra hely. Hisz nem tudhatták, hogy József nem vett-e részt ebben a lázadásban. (Mi még emlékszünk, hogy a 90-es években milyen előítélet volt Nyugaton mindenki iránt, aki Romániából jött. Valaki mesélte, hogy Ausztriában esteledve 4 panzióban is próbáltak helyet keresni. Amikor a román útlevelet meglátták, mindenütt az volt a válasz, hogy nincs hely. Az ötödikben már úgy kezdték, hogy mi erdélyi magyarok vagyunk, s erre szívélyesen befogadták őket.) Mi nagyon jól tudjuk, hogy Józsefnek, s főleg Máriának semmi köze se lehetett a lázadáshoz, de az nagyon is érthető, hogy minden galileus gyanús volt a szemükben. Amikor megszólaltak, a ven-

dégfogadás a dialektusukból, beszédükből azonnal megértette, hogy ők galileusok, és jobbnak látta semmilyen kockázatot nem vállalni. A biztonság érdekében egyszerűen kimentette magát azzal, hogy nincs hely, s ezzel máris az ajtóra mutatott és kitéssékelte őket. Eleve ahhoz a sok néphez számította őket, akiket Júdás maga után csábított. Pedig egészen biztos, hogy ebben a dologban ők teljesen ártatlanok voltak, hisz a kevés rendelkezésünkre álló információ szerint József nagyon kedves és békés természetű ember volt, nem volt egy forradalmár-típus. Mária esetében pedig teljesen világos, hogy neki semmi köze se lehetett ehhez a dologhoz, mert egyfelől nő lévén ilyesmit nem tehetett, másfelől pedig ráadásul még várandós is volt. Napnál is világosabb tehát, hogy hamis vád, hamis előítélet állott e nemkívánatosá váló nyilvánítás mögött.

Milyen különös! Jézust már anyja méhében is hamis vád miatt utasítják el. És élete végén szintén hamis tanúk hamis vallomása alapján ítélik halálra. Hamis vád miatt kellett jászolba feküdnie, és hamis vád miatt kellett keresztre feszíttetnie. Nem rettenetes ez? Nem égbekiáltó igazságtalanság ez? Minden lázad bennünk és már-már azt kérdezzük: hogyan engedhette ezt meg Isten? Itt azt kell meglátnunk, hogy Jézus számára ez tényleg rettenetes volt, de a mi számunkra ez kegyelem és evangélium. Az Ő számára valóban égbekiáltó igazságtalanság, de a mi számunkra a legnagyobb kegyelem. És Isten nemcsak megengedte, hanem kifejezetten így akarta. Ez volt az Ő szent akarata. Mert így kellett az írásoknak beteljesedni: az Úr mindnyájunk vétkét (itt az eredeti szövegben igazságtalanság van) Őreá veté. Azt az igazságtalanságot, amit mi követtünk el, s amivel mi kellett volna vádoltassunk Isten színe előtt. Ami miatt mi megérdemelnénk a kárhoztatást, az ítéletet. Ő már a jászolban is az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit. Ő már születésekor a mi bűneinkért kellett az utcára kerülni, később meg a keresztre, s a poklokra is alászállnia. Mindezt helyettünk és értünk hordozta el. Azért, hogy mi kegyelmet nyerjünk. Hogy a mi büntetésünket elvegye. Ő azért vádoltatott meg hamisan, hogy nekünk ne kelljen már jogosan se vádoltatnunk. Ő azért került az utcára, a keresztre, hogy majd a „mennyei vendégfogadós” ne kelljen az ajtóra mutasson, hogy mi majd egykor befogadtassunk a mennyei hajlékba. Ámen.

Azért, hogy megtalálhassuk

Alapige: Lukács 2,12

A hetedik versből megtudtuk azt, hogy miért kellett Jézusnak a jászolba feküdnie: mert nem volt hely a vendégfogadó háznál. Most megtudjuk ennek a célját is. A cél nyilván a pásztorokra irányult. A pásztorok számára ez egy jel volt. Ez lesz néktek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban. Azért kellett ott legyen, hogy a pásztorok megtalálhassák Őt. Ez is nagyon fontos. Hisz fel lehet tenni a kérdést: megtalálhatták volna Jézust a pásztorok jel nélkül? A mi számunkra ez ma nyilvánvalóan egy nagyon mellékes kérdés, de a pásztorok számára életfontosságú volt. Hisz a földi keresők számára egy mennyei jelre volt szükség. És hogy ez megadatott, ezt ők nagy kegyelemként élték meg. És ez a kegyelem úgy adatott meg nekik, hogy nem is kérték. Adatott egy jel, amiről Jézust fel lehetett ismerni, aminek segítségével Őt meg lehetett találni. A 32. zsoltárban így olvassuk: bölcsésé teszlek és megtanítlak az útra, amelyen járj, szemeimmel tanácsollak téged.

Isten meg akarja mutatni az utat. Segít a keresőknek. Csak lenne szemünk ennek meglátására! Ma is vannak jelek, amik mind Jézusra mutatnak, Jézushoz vezetnek. Egy ilyen jel számunkra a gyülekezet, az egyház. Krisztus ma ott lakik. Az igaz, hogy ma a gyülekezetben nem egy makulátlan csecsemőt találunk, hanem bűnös embereket, de

mégis ott van Jézus Krisztus. Jel lehet számunkra továbbá a megváltozott életek sokasága, akiket naponta láthatunk. Rácsodálkozhatunk arra, amit Isten az Ő kegyelme által emberekben elvégzett. Hogy kihozott embereket nagy mélységből, szenvedélyekből, bűnökből. Jelek lehetnek továbbá az életünk eseményei, amelyekből mind azt láthatjuk, hogy Isten vezette az életünket, minden az Ő akarata szerint történt és nem véletlenségből. És végül azt is jelenti ez, hogy nekünk is jellé kell lennünk. Mutatnunk kell az utat azoknak, akik keresik Jézust, de még nem találták meg. De azoknak is, akik még nem is keresik. Nagy kérdés, hogy tudunk-e mi, keresztyének, jellé lenni ebben a világban?

A jászol tehát azért adatott, hogy megtalálhassák a pásztorok Jézust. S néhány verssel később már olvassuk is, hogy megtalálták Józsefet és Máriát, és a kisgyermeket felküdni a jászolban. És ők később ezt el is mondták mindenkinek. Tehát Jézus nemcsak azért tétetett jászolba, mert nem volt helyük a vendégfogadó háznál, nemcsak azért, hogy jellé legyen a pásztorok számára, hanem azért is, hogy megtalálhassák Jézust. Ezzel az evangélium azt is el akarja mondani, hogy amit az angyal mondott, az igaznak bizonyult. Mert az evangélium azok számára, akik elvesznek, botránkozás és bolondság, de azok számára, akik megtartatnak, Istennek ereje. Így ez az ige is, ami a jászolról mondatott a pásztorok számára, Isten erejének bizonyult. És így ezek a pásztorok megtapasztalhatták az engedelmességnek és a megtalálásnak az örömét. Aki hisz az isteni szónak és engedelmeskedik annak, az részesül a megtalálás örömeiben. Mert milyen csodálatos érzés ez a megtalálás! Hisz ahogy azt valaki találóan mondotta, minden ember lelkében egy Isten alakú úr van, és az ember csak akkor lehet boldog, ha Valaki azt az úrt kitölti. Jézus épp azért született, azért jött el erre a világra, hogy ne maradjon bennünk egy fájdalmas üresség, hogy az úrt Ő töltsse ki, ahogy szép énekünk is mondja. A mai ünnepnek is az lehet a legnagyobb ajándéka, ha olyan emberek lesznek itt a mi gyülekezetünkben is, akik eddig üres és céltalan életet éltek, de most már megtalálták azt, aki tartalmat, célt és értelmet tud adni életüknek. S mindenki, aki megtalálta Jézust, elmondhatja ezt másoknak is, és hívogathat másokat is: „Jer te is, mert Ő azért jött, hogy te is megtalálhasd.” Ámen.

Nemkívánatos személy

Alapige: Lukács 2,12

Láttuk, nem véletlen, hogy Lukács háromszor is említi a jászlat. Ez az evangélium írója, de a pásztorok számára is egyaránt fontos volt. Nem kevésbé fontos a mi számunkra, akiket óriási idő- és térbeli távolság választ el Betlehemtől és a jászoltól.

Mit üzen még a jászol ma nekünk? Hát azt, hogy mi egy olyan Megváltót kell követnünk, aki már születése pillanatában „nemkívánatos” személy volt, ahogy azt latinul mondani szokták: *persona non grata*. Akit mi követünk, annak számára már születésekor sem volt hely. Kezdődött az élete azzal, hogy utcára tették még akkor, amikor anyja méhében volt, és befejeződött azzal, hogy kitoloncolták a városon kívülre, hogy ott megfeszítsék. És a közötte eltelt 33 esztendőben így kellett szólnia: A rókáknak van barlangjuk és az égi madaraknak fészük, de az Ember Fiának nincs hova fejét lehajtatnia. Ő nemkívánatos személy lett a földön, hogy mi kívánatos személyek lehessünk a mennyben. Hogy nekünk majd ott fenn ne kelljen az ajtóra mutassanak, mint Józsefnek és Máriának Betlehemben.

Azt, hogy nekünk egy nemkívánatos Megváltónk van, nem könnyű elfogadni. Sokkal könnyebb lenne egy ünnevelt sztárt követni, egy olyat, akit mindenki körülrajong, akit mindenki ünnepel. Kész vagyok-e az Ő követésének keresztyét felvenni? Hisz a

szolga nem lehet nagyobb az Ő Uránál. Ha Őt gyűlölte a világ, akkor minket is gyűlölni fog. Ez persze nem mindig egyformán néz ki ebben a világban. Nem mindig és nem minden helyen egyforma a gyűlölet, de hogy ezt valamiképpen mindig érezni kell, az is biztos. Lehetnek kegyelmi idők, amikor Isten kedvessé teszi az övéit, mint az első keresztyéneket is egy rövid ideig, de aztán rájuk is elkövetkezett a kegyetlen üldözés. A világ hamar kimutatta a foga fehérjét velük szemben. Ezért is kellett Jézus a jászolba tétesen mindjárt születése után. És itt most végezzünk egy összehasonlítást a bölcső és a jászol között külsőleg, hogy ennek belső, lelki értelmét is megérthesük. A jászol sokkal mélyebben van, mint egy bölcső. A bölcső kényelmes magasságban van, hogy az édesanya ne kelljen túl nagyot hajoljon, de a jászol egészen lenn van a földön. Én úgy gondolom, hogy nem belemagyarázás és beleerőltetés az igébe, ha ebben a tényben is a Jézus megalázkodásának a csodáját látjuk. Jézus nem maradhatott a bölcső kényelmes magasságában, hanem le kellett szállnia a jászol mélységébe. Jézus későbbi életében sem volt soha piederstálon, sohase tekintett ránk valami fennkölt magasságból, hanem mindig lenn volt, a mi szintünkön, azon a szinten, ahová a bűnessel kerültünk. „Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek” (Mt 11,29) – mondotta később tanítványainak.

Az is különös, hogy miközben József és Mária Jézust a lehető legmélyebbre, a jászolba helyezi, az angyalok a mennyben így énekelnek: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek!” Akkor van dicsőség fenn, ha megalázkodás, leereszkedés van lenn. Jézus általa lett naggyá, hogy annyira kicsivé tudott lenni. Az angyalok dicsőítik Jézust a leereszkedéséért, mert ez számunkra a felemeltetést jelenti. Az Ő leereszkedése megnyitja az utat a mi felemeltetésünk felé. Mihelyst megtörténik a Gyermekek leereszkedése, azonnal megkezdődik a bűnös ember felemeltetése.

Ezen az estén különösen teljen meg szívünk hálával azért, hogy nekünk ilyen Megváltónk van, aki ezt vállalta értünk. Gondoljuk csak meg: ha Ő ezt nem vállalta volna, ha Ő nem lett volna hajlandó a jászol mélységét, földiességét, szinte azt mondhatjuk: állatiasságát vállalni, akkor mi sohase juthatnánk a mennybe. Ha Ő nem látta volna meg a jászolat – az állati mélységet –, mi sohase láthatnánk meg a mennyet. Ámen.

A templomon kívül

Alapige: Lukács 2,12

Különös dolog, hogy az üdvtörténet nagy eseményei sohasem történtek „vallásos” helyeken, hanem mindig azokon kívül. Így volt ez a karácsonyi eseményeknél is. Hisz ez is a mezőn, egy nagyon is „világi” helyen kezdődik és majd az istállóban folytatódik. Pedig nyugodtan történhetett volna a jeruzsálemi templomban is. De nem, minden a templomon, zsinagógán kívül történt. És ez nemcsak Jézus születésekor volt így, hanem később is Jézus életében. Az ötezrek megvendégelése, a boldogmondások egy hegyhez kötődnek, a vihar lecsendesítése a tengeren történt, sok csoda az utcán vagy családi hajlékokban esett meg. Jézus tusakodása egy kertben, a kereszthalála pedig ismét egy hegyen történik. A templomban vagy zsinagógákban szinte semmi érdemleges, említésre méltó dolog sem történik.

Az is különös, amit az Izraelbe látogató turisták mind láthatnak, hogy a legtöbb ilyen helyen egy templomot építettek. Minden csoda vagy jézusi esemény helyén van legalább egy kápolna, de a legtöbb helyen egy szép templom, dóm, sőt még bazilika is. Az egyház mindig megpróbálta ezeket a helyeket birtokba venni, talán az egyetlen kivétel Izraelben a feltámadás kertje, ahol Arimáthiai József sírja volt. Így történt ez azzal

a helyvel is, ahol Jézus jászolbölcsője állott. A „születés templomában” néhány sekkelért (izraeli pénz) a papok szívesen megmutatják azt a helyet, ahol a jászolbölcső állott, s néhány méterre ettől azt a helyet is, ahol Mária megszülte a kis Jézust. S itt áll a hatalmas templom, a születés temploma.

Vajon véletlen lenne ez? Nem hordozna ez valamilyen üzenetet a mi számunkra? De igen. Gondoljuk csak meg: Jézus születése és aztán az egész élete olyan mozgalmas, mindig úton volt, mindig valamit cselekedett, s az egyház pedig megpróbálja őt egy templomba, egy épületbe „belemerevíteni” Valahogy a Sátán kezére játszunk, mert ő akarja, hogy ne jussunk túl a falakon, az épületeken, ne lendüljön mozgásba az életünk, merevedjünk meg, csontosodjunk a templom falai közé. A mi ellenségünk akarja azt, hogy a hitünk ne legyen élő, ne legyen egy szent életforma, hanem csak liturgia, szertartások, szokások egyvelege. Ebben mindig az ember lesz naggyá, ahelyett, hogy Krisztus dicsőülne meg benne. Az ember magasodik, tornyosul a jászolbölcső fölé, ahelyett, hogy a jászolból kinövő Krisztus lenne Úrrá az életünk fölött. Valahogy mindig az ember akarja Krisztust birtokba venni, ahelyett, hogy engednénk Krisztusnak, hogy Ő vegyen birtokába minket. Az egyház tragédiája az, ha Krisztus nem tud kibontakozni benne, s a benne való hit nem tud élővé, elevenné válni. Mert Krisztus nem látványosság, szenzáció, turisztikai attrakció akar lenni, még csak nem is a hívők zárandokhelye, hanem az Élet Fejedelme és Forrása. Az egyház mindig arra kell vigyázzon, hogy ne hogy ő akarja megragadni Krisztust, hanem Krisztus ragadhassa meg őt.

Jegyezzük jól meg és véssük a szívünkbe: Jézus olyan gyakran volt életének idejében a templomon kívül. Persze azt is tudjuk, hogy nagyon szerette a templomot, féltő szeretet emésztette az Isten háza iránt, de mégis legtöbbször a templomon kívülre vitte az örömeit, a szeretetet, a megbékélés evangéliumát. Tanulunk-e mi ebből valamit? Vagy ott maradunk a hitünkkel, a kegyességünkkel a templom falai között? Hányszor ott marad az ige, nem vesszük haza a családba, nem vesszük el a munkahelyünkre, a betegekhez, a szenvedélyek megkötözöttjeihez, a börtönök mélyére: Jézus nem átalott egy istállóban megszületni, jászolba helyeztetni, s a gyalázat helyén meghalni. Mi se féljünk az evangéliumot ilyen helyekre elvinni. Mi ma és a következő napokon nagyon sokat leszünk a templomban, istentiszteleteken, ez nagyon szép és nagyon jó dolog, de ne hagyjuk itt Krisztust, az Élő Templomot, hanem vigyük ki a templomot a „mezőre”, a világba, mindazokhoz, akiknek a Karácsonyi Gyermekekre oly nagy szükségük van. Ámen.

Ami táplál

Alapige: Lukács 2,12

Szenteste van ismét, aminek különös meleg hangulata megüli szívünket, ami kedves élményeket csalogat elő szívünk mélyéről. Egész bűnbánati hetünkön a jászolról hallotunk, foglalkozunk még ezen az estén is ezzel. Szinte hihetetlen, hogy egyetlen igének, egyetlen egy halott tárgynak ennyi üzenete van a mi számunkra. Amikor a jászolról beszélünk, meg kell gondolnunk, hogy a jászol épp ellentéte a bölcsőnek. Mert mi a bölcső szerepe, milyen feladatot tölt be a mi életünkben? Hát nyilvánvalóan azt, hogy egy újszülött életet belehelyezzünk, hogy az a bölcső ezt az életet oltalmazza, védelmezze, hogy ártó hatalmak ne tudjanak hozzáférközni. Hogy a kisednek semmi bántódása ne essék. De mi a jászol szerepe? Milyen feladatot tölt be ez az egyszerű tákolmány? Hát ennek épp az ellentétét. Hisz a jászol egy olyan tárgy, illetve egy olyan hely, ahova az edelt helyezik az állatoknak. Nem azért, hogy az edel, a táplálék ott biz-

tonságban legyen és megmaradjon, hanem azért, hogy az éhes állatok azt megegyék. Ez is egy szép jel a mi számunkra. Hisz Jézust tehették volna szülei a földre is, vagy valami hirtelen összeeszkabált székre vagy asztalra. De neki épp a jászolba kellett kerülnie. És ez jellemző maradt Jézus egész életére. A jászol máris elmondja nekünk, hogy miért jött Jézus. A jászol és Jézus teljességgel együvé tartoznak. Rámutat már most arra, amit majd Jézus egész életében és egész életével tett. Hisz Ő nem azért jött el ebbe a világba, hogy megőriztessen, hogy a szél se fújja Őt meg. Nem véletlen az, hogy később Jézus egyszer magát az élet Kenyerének nevezi. Nem véletlen az sem, hogy amikor Jézus a régi szövetség emlékvacsoráján az új szövetség szent vendégségét szerzi, nem él azzal a nagy választékkal, amit a mózesi törvény szerint elkészített gazdagon terített asztal kínált neki. Hisz ott sok minden volt. A húsvéti bárány, a keserű füvek. De Ő csak a kenyérhez nyúl, azt veszi kézbe és azt mutatja fel. Mert az eledelék között is vannak különbségek. Vannak elemibb dolgok és vannak különlegesebbek. Vannak olyan eledelék, amelyek nélkül nyugodtan le lehet élni az életet, de van olyan is, amit nem nélkülözhetünk. A legelemibb, a leglényegesebb eledel pedig a kenyér. Ha minden mást nélkülözni is kell, a kenyér soha nem hiányozhat asztalunkról. Nem véletlen az, hogy a Miatyánkban is a mindennapi kenyeret kérjük. Jézus az úrvacsora szereztetésekor azt akarja elmondani, amit a jászol már születésekor elmondott: az Ő megváltó munkája nem egy fényűző különlegesség, nem valami nélkülözhető csemege, hanem a leglényegesebb dolog, ami nélkül nem lehet igazából életről beszélni. Jézus tápláló ereje nélkül mi elvesznénk, elkárhoznánk. Ő táplálékká lett éhes emberek számára. Ő nem a jóllakottakért, az igazakért, az egészségesekért jött, hanem az éhezőkért, a bűnösökért, a betegekért. A jászol mellett állva gondoljunk Jézus szavára: „Boldogok, akik éheznek és szomjúhozják az igazságot, mert ők megelégtettek.” (Mt 5,6)

S még egy utolsó gondolat. A jászolból az eledelt nem lehet akárhogy elvenni. Le kell mélyen hajolni, sokszor az állat le kell térdepeljen. Egyáltalán nem véletlen, hogy híres festmények úgy ábrázolják a születés történetét, hogy Jézus szülei, a pásztorok, a bölcsek ott térdepelnek a jászol előtt, vagyis Jézus előtt. A jászol gazdag, a jászolban ott van az Élet Kenyere, de ahhoz, hogy az miénk lehessen, le kell hajolni. Aki ezt megtagadja, aki erre nem hajlandó, az soha nem részesülhet ajándékában. Aki felmagasztalja magát, az megaláztatik, s ez jelen esetben azt jelenti, hogy az ilyen ember éhesen, üresen, boldogtalanul távozik el a jászol mellől. De aki magát megalázza, az felmagasztaltatik, vagyis drága eledelt kap, megelégtetik a lelke.

Milyen nehéz ezt megtenni! Talán semmi se olyan nehéz az ember számára, mint a megalázkodás. Az első Ádámnak is az lett a tragédiája, hogy nem tudott engedelmesen megalázkodni Isten parancsa előtt. Ő olyan akart lenni, mint Isten. Olyan nehéz nekünk térdünkre ereszkedni, megalázkodni, bevallani itt a Jézus jászla előtt, hogy mi semmit se tudunk hozni, csak bűneinket, elrontott életünket, sokféle gyarlóságunkat és gyengeségünket. Mi még aranyat, tömjént és mirhát se tudunk hozni, mint a keleti bölcsek, csak gyarló, bűnös voltunkat.

Legyünk a mai estén alázatosak. Ne gondoljunk nagyot magunkról. Térdeljünk le lélekben a jászol elé, hogy a miénk lehessen a Karácsony szülötte, Jézus Krisztus. Hogy ne csak ünnepi hangulattal maradjunk, amit az ünnepi ruhánkkal együtt le is vetünk. Nem azt akarom mondani, hogy ezek nem szép ajándékok, hisz hozzátartozik ünnepünkhöz a karácsonyfa, az ajándékozás, a család szeretete, összetartozása, az ünnepi asztal, az ünnepi hangulat. De Isten most a jászolban az egy szükséges dolgot, az Ő Egyszülött Fiát kínálja nekünk. Jászlához lehajolva, magunkat megaláztatva, hálás szívvel fogadjuk be Őt. Ámen.

Prédikációk karácsony ünnepére

Geréb Zsolt

Kolozsvár

Karácsonyi beszéd*

Alapige: Jn 3,31–36

Bibliolvasás: 1Jn 4,9–11

Kedves Testvéreim!

Alapigénkben benne van a teljes karácsonyi örömmüzenet, mindaz, amit Isten Jézus Krisztusban akar nekünk adni. Ezért örvendezésre hív fel minket mindazért, amit Isten érettünk cselekedett, amit Jézus Krisztusban végbevitt érettünk.

I.

Karácsonyi üzenet ez az ige, mert azt hirdeti nekünk, hogy nem az ember jön Istenhez, emelkedik fel Őhozzá, hanem Isten jön hozzánk az Ő Fiában. Ahogyan az evangélium bevezetője mondja: az Ige testté lett. Itt Isten maga beszél és cselekszik, Ő hajol le hozzánk, akik olyan messze távoztunk Tőle. Jézus Krisztus felülről, a mennyből jött hozzánk, ez azt jelenti, hogy Ő a mennyei segítség, az üdvösség, akiben Isten azért jött hozzánk, hogy elvegye a világ bűneit, a halált és a kárhozatot. Nem az ember cselekszik itt valami nagyot, hanem maga Isten cselekszik az emberért, Isten szereti azt az embert, aki nem szereti Őt, és aki önmagától nem képes elérni Istent.

Alapigénk azt fejtí ki, amit a 16. vers mond: Istennek a világ iránti végtelen szeretetét.

II.

Amikor Isten lehajol hozzánk, akkor az Ő országa hozzánk jöveteléről van szó. Akit Isten elküldött hozzánk, Jézus Krisztus, mindenki felett áll és mindeneken uralkodik. A karácsonyi üzenetet csak úgy fogadhatjuk el, ha elfogadjuk Jézus Krisztust Urunknak. Ő legyőzte a világot és így általa az emberek Isten szabad gyermekei és szolgálói lettek. Isten Fia az emberek iránti szeretetből hajol le hozzánk, bűnös emberekhez, hogy megszabadítson minket és Isten uralma alatt szabaddá tegyen.

A 31. vers azokról beszél, akik földieket szólnak. Kik ezek? A hamis vigasztalók, a hamis segítők, a hamis örömek hozói, akik hamis fényt, hamis világosságot hoznak. Mindenki, aki az üdvösség és az örök élet kérdésében emberi bölcsességet hirdet és nem a Jézus Krisztus evangéliumáról tesz bizonyosságot. Hányszor esünk mindnyájan ebbe a hibába, nem is beszélve a tévtanítókról, akik annyiszor megzavarják a gyülekezetek életét.

A karácsonyi örömmüzenet arra figyelmeztet, hogy az üdvösség és az örök élet, az Isten és embertárs iránti szeretet kérdésében csak az illetékes nyilatkozni, aki a mennyből jött és feljebbvaló mindenkinél. Ő mindenre megtanít bennünket. Ha ezt megtapasztaljuk, miénk lesz a karácsonyi öröm.

* Ennek a prédikációnak a közlésével köszöntjük a szerzőt *Az Isten szabadítása* című prédikációs kötet megjelenése alkalmából. (A szerk.)

III.

Aki felülről jön, „arról tesz bizonyosságot, amit látott és hallott” (32a). Mivel a Fiú ismeri Istent, ezért bizonyosságot tesz róla az emberek előtt, akiket Isten kiválasztott magának. Jézus Krisztus arról tesz bizonyosságot, amit az ember ki sem tud gondolni, nem is merészelne kimondani, hogy ő meg sem állhat Isten színe előtt, nem is adhat Istennek semmit és Isten mégis szereti őt. Az ember a felülről jött Megváltó által nem Isten haragja alatt van, hanem Isten jótetszése alatt, akitől elnyerte a fiúságot és a bűnbocsánatot. Amit Ő mond, az nem egy hamis vigasztalás, hiszen Ő maga látta, tapasztalta Isten szeretetét. Ő hallotta és látta, amit határozott Isten az ember üdvössége felől. Az Ő küldetése az, hogy mindezekről bizonyosságot tegyen az emberek előtt, hogy mindnyájan meghalljuk az örömmüzenetet és Isten országának tagjaivá legyünk. Így hozta el hozzánk az Ő alászállásával Isten szabadító uralmát. Ez a karácsonyi örömmüzenet.

IV

„Az ő bizonyoságtételét senki sem fogadja be” (32b), annak ellenére, hogy sokan hallják a karácsonyi örömmüzenetet. Először túlzásnak tűnik ez az állítás előttünk. De viszont éppen itt válik láthatóvá az ellentét a karácsonyi örömmüzenet és aközött, amit az ember hallani szeretne és elfogadni képes. Azt, ami igazán segít rajtunk, elutasítjuk. Ha nem is mondunk kifejezett nemet, de letompítjuk és legyengítjük a bizonyoságtételt. Kihagyjuk belőle azt, ami zavar minket. Isten kegyelmének a csodája, ha el tudjuk fogadni a karácsonyi örömmüzenetet. Ez azonban nem szabad sem az Ige hirdetőit, sem az Ige hallgatóit kicsinyhitűséggel eltöltse, hanem hit által biznunk kell Isten Szentlelkének csodájában, abban, hogy Isten hitet és engedelmisséget ébreszt bennünk Jézus Krisztus által. A 33. vers éppen arról tesz bizonyosságot, hogy ez a csoda végbemegy, hogy Isten Jézus Krisztusnak és a gyülekezetnek az imádságát meghallgatja. Hit által tudunk örvendeni a meghallott Igének, és engedjük, hogy az Ige által maga Jézus Krisztus vezessen minket. És ismét egyedül Isten kegyelme az, hogy bizonyosságot is tudunk tenni erről. Ezzel a bizonyoságtétellel rábizzuk magunkat arra az Istenre, aki mindent megcselekedett a mi üdvösségünkért és örök életünkért. Jézus Krisztus azt jelenti, hogyan nézi Isten az embert, mit tesz az emberért, mit ad az embernek, mit akar az embertől. Kijelenti Isten kegyelmes akarátát, elveszi az embertől a maga erejébe való bizakodást, de ezzel ki is ragadja őt a kétségbeesésből, elkeseredésből. És amikor elfogadja az ember ezt a bizonyoságtételt, egyedül Isten kegyelméből él. Elismeri, hogy Istennek van igaza, nem az ember ítéletének. Ezzel adjuk meg Istennek a dicsőséget és ismerjük el őt egyedüli igaznak.

Így ismerjük meg, hogy minden emberi zűrzavar közepette mégis Isten uralkodik. Látszódjék bár úgy, hogy Heródes és Pilátus, a farizeusok és sadduceusok uralkodnak, mégis maga Isten van a mi segítségünkre az Ő csodálatos akarata szerint. Az emberi nyomorúság semmilyen mélysége és semmilyen emberi erő nem akadályozhatja meg Isten megváltó munkáját. Az Isten hűségéről és igazságáról való bizonyoságtételt az fogadja el, aki elismeri és elfogadja teljes nagyságában Istennek a Jézus Krisztusban megjelent szeretetét. Milyen boldog hittel tesznek erről bizonyosságot a karácsonyi énekeink. Kálvin, a mi reformátorunk arra figyelmeztet minket, hogy a karácsonyi énekeinket az tudja énekelni igaz szívvel, aki lemond minden emberi reménységről és egyedül abban reménykedik, amit Jézus Krisztus tett és fog tenni értünk.

V.

Jézus Krisztus nemcsak egy részét jelenti ki az igazságnak, hanem a teljes igazságot, és nemcsak egy részét hozza a segítségnek, hanem a teljes segítséget. Nincs lehetőség nélküle és kívüle megtalálni Istent. Tekintélyét nem csökkenti az, amit az Ige mond róla, hogy Ő követ és küldött. Általa maga Isten beszél és cselekszik. Ezért kell elfogadnunk a karácsonyi örömezenetet és elfogadnunk azt a teljes és egész segítséget, amelyet Jézus Krisztus hozott számunkra. Aki meghallja és befogadja a Jézus Krisztus beszédét, az ebből az Igéből él. Az ilyen ember már nem egy nyugtalan kereső, hiszen őt Isten már megtalálta és oltalmába vette. Ő már mindent elnyert Jézus Krisztusban, ami az üdvösségre és az örök életre szükséges. Jézus Krisztus a Lélek teljességéből beszél, aki Őt Istennel teljesen összekapcsolja. Alapigénk bizonyoságtétele a Lélekről azt fejezi ki, hogy Isten Fia, aki egy az Atyával, a mennyből jött hozzánk és teljes hatalommal szól hozzánk (34–35.). Ezért mondja Pál apostol: „a ti éltetek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben” (Kol 3,3).

VI.

A János evangéliuma a 3. fejezetben arról tesz bizonyosságot, hogy Isten szereti a világot (16.) és szereti a Fiút (35.). A világ iránti szeretet alapja a Fiú iránti szeretet. Az Atyának a Fiú iránti szeretete nagy reménységet jelent a világnak, mivel benne, Jézus Krisztusban van minden jónak, üdvösségnek, életnek és szabadulásnak a teljessége. Isten szereti ezt a bűnös világot, amely önmagában méltatlan a szeretetre, mert bűnei miatt Isten haragja alatt van. De Jézus Krisztus hozza a mennyből Isten szeretetének az üzenetét, a bűnbocsánatot, a mi fiúvá fogadásunkat. Az ő Fiában vette Isten ismét kézbe ezt a bűnössé lett világot, hogy kibékítse önmagával, elindítsa egy új életnek az útján. A világ szeretetre méltó és gazdag, de nem önmagáért és önmagában, hanem Jézus Krisztusért és Jézus Krisztusban. A hit nem más, mint Isten kegyelmi javainak az elfogadása Jézus Krisztus által. Ennek a teljességét nevezi a János evangéliuma örök életnek (36.). A Fiúban hinni azt jelenti, hogy örök életet egyedül Nála keresni, Őtőle elfogadni, tudván azt, hogy magunktól csak kárhozatot és halált érdemlünk.

De ki mondhatja el, hogy ő ebben az értelemben hisz? Kinek jelent vigasztalást az, hogy ő Krisztusban mindent elnyert, hogy ő Isten gyermeke és szolgája lehet? Most még egyszer meg kell hallanunk, hogy Isten szeretete éppen mihozzánk, a hinni nem képes emberhez jön. Hiszen Jézus Krisztus éppen miérettünk, bűnösökért született, halt meg és támadott fel, Ő adja nekünk a hitet is, fordít önmagához, olt be életébe, hogy általa örök életünk legyen. A hit nem terhet, nehézséget jelent, hogy fogadjuk el, amit nem tudunk elfogadni, hanem a hit is Isten ajándéka a Jézus Krisztusban az Ő Igéje és Szentlelke által, amelyet hálaadással fogadunk el. Hinni azt jelenti, hogy Jézus Krisztusban már most részesei vagyunk az örök életnek, Isten gyermekei örömeinek.

Mivel a hit is Isten ajándéka, senki sem mondhatja, hogy ő nem képes a hitre, hiszen Isten mindenkinek kívánja és adja a hitet. Aki az Isten kegyelmét elutasítja, az elutasítja a legnagyobb szeretetet, az „nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta” (36b). De ezzel az erős szóval az ige nem fenyegetni és elijeszteni akar, hanem nyomatékot akar adni a megtérésre való felhívásnak és intésnek, hogy mindnyájunknak legyen örök élete Jézus Krisztusban. Aki nem hisz, azért teszi ezt, mert úgy véli, hogy önmagától meg tud szerezni mindent, amire életében és halálában szüksége van, és így nincsen ráutalva Istennek a Jézus Krisztusban megjelent kegyelmére. Karácsonyt ünnepelni azt jelenti, hogy felismerjük nyomorúságunkat és elfogadjuk boldogan a hozzánk aláhajlott Krisztusban az örök életet. Ámen.

Egy ember?

Alapige: Róma 5,18
Bibliailvasó: Róma 5,1–21

Szeretett Testvéreim!

Mindannyian tudjuk, hogy minden ember hatással van a másokra. Olyan hatások érhetnek bennünket közvetlen vagy távolabbi környezetünkből, amelyek kellemesen vagy kellemetlenül érintenek bennünket. Ha kicsit filozofikusabban akarnék fogalmazni, azt mondanám, hogy az egész élet tulajdonképpen abból áll, hogy emberek cselekedeteik által hatással vannak egymásra, és így a kölcsönös akció-reakció révén formálódik és alakul kivétel nélkül mindenkinek a sorsa. Ennek a gondolatnak a kapcsán leginkább az kell érdekeljen bennünket, hogy ki, vagy kik azok, akik a sok általános emberi érintkezés közepette a legnagyobb, vagy legalábbis döntő jelentőséggel bírnak a mi személyes életünkben. Ki, vagy kik azok, akiket a legfontosabbnak tartunk, akik a legtöbb hatással voltak ránk, akiket példaképekként emlegethetünk, akik tulajdonképpen egész életünket meghatározták?

Sokan most szerető szüleikre, édesanyjukra gondolnak, mások egy iskolai tanárukat, egy jó barátjukat, testvérüket, vagy egy távolabbi rokonukat idézik fel, akik nagy hatással voltak rájuk. Modern világunkban a tévésztárok, zenészek, művészek, a divat diktátorai vannak még hatással az emberekre, és így ránk is. Fontosak ezek az emberek nekünk, követjük őket sok mindenben, de a ránk gyakorolt hatásukat nem a mi akaratunkon kívül fejtik ki. Hiszen, ha pl. csalódunk abban a sztárban, akit addig „bálványoztunk”, akkor más követnivaló után nézünk, már nem tud ránk hatással lenni. Ha szereteteink olyan sebet ejtenek rajtunk, amelyet nem tudunk feldolgozni, akkor megrendül a bizalmunk bennük is. Családi életek mennek így tönkre, édesapák és édesanyák veszítik el gyermekeiket, Káin Ábelre támad, és Jákob becsapja Ézsauót. Ér azonban bennünket olyan hatás is, amelyet akaratunkon kívül el kell fogadunk, nem sokat tehetünk ellene, függetlenül attól, hogy tetszik-e nekünk, követendőnek találjuk-e, vagy sem. Ha megdrágul az élelmiszer, ha többbe kerül a lakásokban a fűtés, ha a világ számos pontján fegyverek oltják ki emberek életét, az az érzésünk támad: sok hatást egyszerűen csupán tudomásul kell vennünk, nem tehetünk ellene semmit.

Az, amiről Pál apostol beszél a Rómában élő keresztyének számára, két, a mi akaratunktól független hatásról számol be, amelynek azonban részesei vagyunk. Történelmileg mind a kettőhöz képest nagyon távol vagyunk. Mégis, mind a kettő egyformán hatással van ránk, sőt mi több, döntő mértékben befolyásolja a mi életünket. Az első esemény, amelyikről Pál apostol beszél, az az első emberpár esete, jobban mondva ő itt csak egy emberről beszél, a szót abban az értelemben használja, ahogy azt zsidó őseitől tanulta: egy férfi által jött be a bűn ebbe a világba, és a bűneset miatt minden emberre kihatott a kárhozat.

A keresztyén egyház első századaiban vitás kérdés volt az, amire bizonyára ti is rákérdeztetek magatokban, hallva az ige tanítását: – Hát lehetséges ez, hogy egy embernek az esete folytán mindenkire kihasson a kárhozat? Én is vétkes vagyok abban, amit Ádám ősapánk elkövetett? Én nem csak a saját bűneimért felelek? Itt a megterített úrasztala előtt hamarosan egy hasonló kérdést fogok feltenni nektek, amire már tudjátok elméletben a választ. Pál azonban a gyakorlatban is szeretne bennünket ezen a karácsonyon meggyőzni a megterített asztalon túl, hogy olyan hatások értek bennünket e világ-

ra jövetelünk, amelyek kivétel nélkül mindenkit érintenek, és ez a bűn miatti kárhozat. Ádám úgy követett el egyetemes bűnt, hogy engedetlen volt Isten parancsával szemben. Van-e valaki közöttünk, aki úgy érzi, soha nem volt engedetlen Isten egyetlen parancsával szemben sem? Ha mindannyian nemmel válaszoltunk most magunkban, akkor már meg is értettük, hogy bár nem az Ádám bűneiért vezekelünk, mintha igaz lenne a mondás: „Az atyák ettek egrest, és a fiak foga vásott meg bele” (Ez 18,2b), hanem abban hatott ki ránk az ő esete, hogy mi magunk nem tudunk életünk egyetlen pillanatában sem különbek lenni nálánál. Ha ő engedetlen volt, mi is azok vagyunk. Ha ő bűnös volt, mi sem vagyunk különbek. Ha ő elkövette, mi is elkövettük, és elkövetjük nap mint nap. Tehetetlenekké és kiszolgáltatottakká lettünk a bűnnel és a kárhozattal szemben. De tudatában kell lennünk annak, amit Pál a mondat második felében fogalmaz meg.

Ahogy sorstársak vagyunk a bűn átkában, ahogy a bűn összekapcsolja parányi emberi létünket és bábeli tervek megvalósítására hajszol egyetemesen mindenkit, addig van ennek az állapotnak egy ellenszere is, amit szintén egy ember, egy férfi magatartásán keresztül ismerhetünk meg. Pál emberről beszél, de mi már tudjuk, hogy akiről beszél, nem csak ember csupán. Bár épp a karácsonyi jászolbölcső ébreszt rá bennünket az ő emberi, esendő voltára, a betlehemi csillag, az angyalok jövendölése, a próféták beszéde arra figyelmeztet, hogy többről van itt szó. Jézus Krisztusról beszélünk, aki nem azért jászolban gügyögő kiseded, hogy mi betlehemesdit játszhashassunk, hanem hogy közel jöhessen hozzánk az ő isteni felségét is megőrizve közben, hogy amit tesz, az ténylegesen hatással legyen ránk is. A Heidelbergi Káté ezt csak így fogalmazza meg: „... hogy ugyanaz az emberi természet fizessen meg a bűnért, amelyik azt elkövette...” (16. kérdés – Tavasz S.-féle ford.) Az Ő igazsága elegendő igazság számunkra is. Gondolom, ez megint zavarba ejtő gondolat, csak úgy, mint az előbbi, amikor azt mondta Pál, hogy Ádám miatt mindnyájan a kárhozat áldozataivá váltunk kivétel nélkül.

Sokan elismerik a keresztyének közül azt, hogy Jézus Krisztus tényleg nagy ember volt, igaz ember volt minden cselekedetében, hozzá fogható talán senki nem élt a világon. De, hogy az, amit ő tett, azt nem magáért, nem önző módon tette, hanem elsősorban értettük – érted tette –, azt már sokkal nehezebb megérteni. Pedig van ilyen is ebben a világban, mondja Pál. Létezett olyan ember is, aki képes volt túlnőni személyes indokain, és mindhalálig engedelmeskedve az Atyának, megtenni azt, amiért ő elküldte. Vajon ha ezzel a gondolattal néztek a betlehemi jászolba, a kiseded ártatlan mosolyában nem tudnátok-e meglátni azt, hogy amikor mosolyog, azt milyen őszintén teszi, minden számítás és érdek nélkül? Hogy milyen derűs ez a gyermek? Hogy a mennyei igazságban megfogant és testté lett Ige mennyire el tudja hozni az örömet és a boldogságot a sok kiégett, megfáradt lelkű, kárhozatra ítélt ember életébe? Azért nem tudsz boldog lenni még karácsonykor sem, azért komor a tekinteted, azért vitatkozol semmiségeken még ilyenkor is, mert nem a lényegre figyelsz. Törődj azzal, aki igazságot hozott neked, aki megigazít téged, helyre teszi a kifecamodott életedet, társként jön el a magányodba, gyógyítani jön el a betegségedbe, aki az egész életedet újjá akarja, és újjá is tudja tenni. Nem tehetsz mást, csak elfogadod. Nem kérdezett téged senki, akarod-e, hogy megszűllessen a Megváltó, vagy sem, hogy milyen formában jelenjen meg ezen a világon, ha már eljön, és hogy pontosan mit is tegyen, hogy mindenkinek a kedvére legyen, hanem egész egyszerűen eljött. Ő pontosan tudta, hogy jönnie kell. Ő nem várta meg, míg betegre sóhajtozod magad, ő nem várta meg, míg teljesen összeomlasz, míg e rohanó világ kegyetlen törvényei szerint halálra sebez magad e világ dolgaiért folytatott hajszádban, hanem eljött. Talán pont akkor, amikor te nem vártad. De érted is jött.

Tudsz-e örülni most neki, hogy életedben igazság lehet általa? Hol látsz igazságot: a jászolban, vagy a fogadóház zsúfoltságában, az istálló egyszerűségében, vagy a villódzó fényekben úszó, giccses díszekkel telerakott fenyőfák között? Van-e Istentől nyert szebb ajándék, mint hogy ő ilyen mélyen megalázza magát, hogy parányi gyermekéletben küldi el csíráját az igazság növekedésének?

Tanítói munkássága idején Jézus mondta az alábbi közismert mondatot: „ha olyanokká nem lesztek, mint a kis gyermekek, semmiképpen nem mentek be a mennyeknek országába” (Mt 18,3b) E mai karácsony ünnepében az a kérdés: akarjátok-e, hogy a betlehemi gyermekhez közötök legyen, akartok-e olyanná lenni, mint Ő? Fogadjátok el a megigazulásokat Tőle. Ő már elhozta, a tiétek is. Ámen.

Nyeste László-Csaba

Kozárvár

Világosságul jöttem

Alapige: János 12,46

Bibliolvasás: János 1,1–14

Kedves testvéreim! Karácsony a világosság ünnepe. Ilyenkor fényözön árasztja el a világot. Karácsonyfán, házakon, bevásárlóközpontokban, utcákon égők milliói villognak, mindenütt minden fénylik. Nyugati mintára már december elején fény-köntöst ölt magára minden, szinte mondhatnánk: ragyog a világ.

Valóban, karácsony a világosság ünnepe. De karácsony nem erről a külső ragyogásról beszél. Az első karácsonykor Ézsaiás próféta szavai váltak valóra: „Kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod, és az Úr dicsősége rajtad feltámadt. Mert, ímé, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad az Úr, és dicsősége rajtad meglátatik.” (Ézs 60,1–2) A keresztyénség ezt a világosságot ünnepli, ennek örvend és ezt hirdeti a világnak. Ez a világosság nem más, mint Jézus Krisztus. Ez az ünnep róla szól.

1. A sötétségben

Azt szoktuk mondani, hogy a világ sötétségben él. Ez közhelynek számít, de mégis valóság. Földi létezésünknek szomorú és tagadhatatlan valósága. Ahol bűn van, ott sötétség van. A bűn és a bűnös ember a sötétséget kedveli. A sötétség leple alatt bármit meg lehet tenni, a gonoszságot el lehet rejtteni. János apostol teológiájában a sötétség gyűjtőfogalma mindannak, ami démoni, ami Istennek ellensége. A kor kegyességi-és erkölcsi gondolkozásában egyértelműen a jó és a gonosz, az élet és a halál útjának szembeállítására szolgált a fény–sötétség ellentétpár. János evangéliumának első fejezete is erről a sötétségről beszél. Ézsaiás prófétánál is sötétségben járó népről olvasunk. De nem csak a bűn jut eszünkbe a sötétségről. Ahol sötétség van, ott rejtélyesség is van, homály van. Ez pedig az ismeretlenség és a bizonytalanság érzését ébreszti fel bennünk. Aki éjszaka jár, megbotlik, nem látja, hová lép, nem tudja, mi van előtte. Mindez pedig félelemmel tölti el szívünket. Aki sötétségben él, az félelemben él. A sötétséghez társul továbbá a halál képzelet is. Az ember retteg a sötét sír gondolatától. Véggkövetkeztetésként elmondhatjuk, hogy a sötétség mindenképpen negatív valóság, a világosság ellentéte és az élet ellensége.

II. A Világosság

„De nem lesz mindig sötét ott, ahol most szorongatás van... A nép, amely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot, akik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttök!” (Ézs 9,1–2) Ezt üzeni karácsony, a világosság ünnepe.

Máté evangélista arról számol be, hogy a napkeleti bölcsek a csillagot követték. (Mt 2,2) Lukács evangéliumának 2. fejezetében arról olvasunk, hogy az éjszaka sötétjében nyájukat őrző pásztorok nagy világosságot láttak: „az Úrnak dicsősége körülvevé őket” (Lk 2,9) János azt mondja, hogy „az igazi világosság eljött volt már a világba” (Jn 1,9) Láthatjuk tehát, hogy a karácsonyi történetek a sötétségben fénylő világosság jelentőségéről beszélnek.

Mai alapigénk érdekessége az, hogy Jézus Krisztus szólal meg benne. Míg a karácsonyi igék általában Jézusról szólnak, itt maga Jézus nyilatkozik önmagáról: „Én világossággul jöttem e világra.” Jézusnak több ilyen Én-mondását is ismerjük a Szentírásból: „Én vagyok a világ világossága” (Jn 8,12); „Én vagyok az ajtó” (Jn 10,9); „Én vagyok a jó pásztor” (Jn 10,11); „Én vagyok a feltámadás és az élet” (Jn 11,25); „Én vagyok az igazi szőlőtő” (Jn 15,1); „Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég” (Jel 1,8). Az *én* hangsúlyozása azt jelenti, hogy ő és senki más. Ő a világ világossága. Rajta kívül nincsen más. Ma azt üzeni nekünk, hogy ő azért jött, hogy világosság legyen. Ez az ő küldetése. Isten adta őt ennek a világnak, hogy megtörje a sötétség hatalmát. Ez az ő Atyától kapott megbízatása.

III. Óriási lehetőség

Ez a mai ige, akárcsak karácsony egész ünnepe, Isten kegyelméről beszél. Én... jöttem. Ő közeledett felénk, ő tette meg az első lépést az ember felé. Cselekszik értünk. Karácsonykor leszállt hozzánk az ég dicső Királya. Hová jött Jézus? „E világra” – mondja mai alapigénk. A valóságos életbe jött, a bűn, a gonoszság, az igazságtalanság, a szenvedések világába. E sötét világba. „De a sötétség nem fogadta be azt.” (Jn 1,5) Hová jött? Közénk, az övéi közé. „Az övéi nem fogadják be őt.” (Jn 1,11) Az akkori világ így viszonyult hozzá. A mai világ vajon hogyan fogadja őt?

Jézus megszületésének, eljövételének van egy jól meghatározott célja. Alapigénk ezt így fogalmazza meg: „hogy senki ne maradjon a sötétségben” Ez Jézus ajánlata, Isten nagy szeretetének jele. Azért jött, hogy kiszabadítson a sötétségből, hogy lehetőséget adjon a világosságban való élésre. Nincs az a sötétség, amin ne törne át a jézusi fény. Nem akarja azt, hogy bűnben maradjunk. Nem akarja, hogy a félelem sötétjében maradjunk. Mai modern, szabados világunk sok mindent kínál, ajánl nekünk, de ezt nem tudja nyújtani. Ezt csak Isten adhatja meg nekünk. Óriási lehetőség ez! Használjuk ki! Ezt a lehetőséget mindenkinek felkínálja Jézus. Azt akarja, hogy senki ne maradjon ki belőle. Az emberekkel ellentétben ő senkit nem zár ki. Nála nincsenek kivételek vagy kivételezettek. Mindenki egyformán fontos, mindenkiért jött. Ez számodra és számomra is nagy lehetőség!

E lehetőség viszont feltételhez kötött: „aki énbennem hisz” Csak hittel lehet e lehetőséget megragadni. Hit nélkül lehetetlen a sötétségből kiszabadulni. A szövegkörnyezetben a zsidók hitetlenségéről olvasunk. A sok jel ellenére „mégsem hittek őbenne” (Jn 12,37) Mi hogyan állunk e kérdéssel? Jézus komolyan figyelmeztet a belé vetett hit fontosságára: énbennem. Hangsúlyos szó ez ebben a mai igében. Visszacseng benne a reformátori *solus Christus*. Hinni sok mindenben lehet, de csak a Jézus Krisztusba vetett hit üdvözt. Hiszel-e őbenne? Hiszed-e, hogy karácsonykor e kisgyermek azért született meg, hogy világosság áradjon életedbe? Ha igen, nem maradsz a sötétségben!

IV. Ti vagytok a világ világossága!

Van ebben a mai igében ezen az ünnepen elrejtve egy feladat is. A Hegyi Beszédben Jézus arra mutat rá, hogy a keresztyén embernek tovább kell sugároznia a világozságot. A Jézust követő embernek hivatása, felelőssége van. Fényt kell árasztanunk magunk körül! Úgy kell élnünk, hogy mások életébe is fény áradjon. Karácsonykor annyi fény ragyog mindenütt: karácsonyfán, házak ablakaiban, utcákon. Valóságos fényözön. De vajon tényleg azt ünnepli a világ, hogy eljött a Világosság? A nagy ragyogás mögött sokszor ijesztő sötétség van. Igazi karácsonya annak van, aki befogadja a Világ Világosságát! Azt szokták mondani, hogy ahol keresztyén ember él, ott egy darab mennyország van. Így is mondhatnánk: ahol keresztyén ember él, ott világosság van. Imádkozunk és munkálkodjunk azért, hogy minél több embernek valóban karácsonya legyen! Ámen.

Surányiné Réti Katalin

Szabadka

Mentsd meg a karácsonyt!

Alapige: Lukács 2,1–14

Karácsony előtt láttam egy esti televíziós műsort, ahol egy bevásárló központban, az adventi forgatagban, ahol mindenki ajándékokat vásárolt szeretteinek, kérdéseket tettek fel az átlagos magyar embernek, hogy miről is szól ez a mi egyik legnagyobb ünnepünk, a karácsony? Miért is ajándékozzuk meg egymást, mit ünneplünk valójában? A riporter még azt is megkérdezte, hogy hol is született meg Jézus, melyik országban, melyik városban, meg hogy vajon mit jelent a jászol és hogy a keleti bölcsek milyen ajándékot hoztak Jézusnak? Az ember azt gondolná, hogy szinte fölösleges ez a műsor, hisz egy keresztyén kultúrkörben élünk. Rengeteg népszokás kapcsolódik a karácsonyhoz, sok helyen még a kirakatok ablakában is ott vannak a kicsi betlehemek. Hát hogyan tudnánk, mit is ünneplünk legnagyobb téli ünnepünkön! Végül, még az általános műveltséghez is hozzátartozik, hogy tudjuk rá a választ... De a műsor mégis okozott meglepetést, mert elég sok megkérdezett bizony nem tudta a választ: fiatalok és középkorúak egyaránt. Jó páran zavarban voltak, elbizonytalanodtak a válaszadásnál, mások meg nevetve közöltek hajmeresztő válaszokat. Például karácsony Jézus keresztre feszítésének az ünnepe, vagy Jézus újjászületésének az ünnepe, vagy egyszerűen nem tudják. Vagy Jézus Krisztus Dél-Amerikában vagy Irakban született. Volt, aki úgy tudta, hogy az istálló helyett Jézus egy sírboltban született, s hogy mi is pontosan az a jászol, azt csak egy idős bácsi tudta. Engem ez a műsor azon az adventi estén megdöbentett és nagyon szomorú lettem. Hát itt tartanánk? Itt tart az átlagember, aki egész évben hajt, túlórázik, hogy karácsonykor kitegyen magáért, hogy bőségesen legyen étel az asztalon és még kölcsönökbé is belemegy, csak hogy óhajtott ajándékait megvehesse, hogy igazán ünnep legyen az ünnep. De vajon mitől lesz igazán ünnep az ünnep? Mitől lesz más ez a nap a többitől? Vajon mit ér a plazmatévé, ha a gyermek már nem tudja, hogy ki is az a Jézus, akinek a születésnapját épp ma üljük? Vajon felolvassuk-e még a karácsonyfa alatt az ajándékbonatás előtt a karácsonyi történetet a Bibliából? Vajon elénekel-e még a család pár szép karácsonyi éneket? Vajon a nagyszülők elmesélik-e az unokáknak, dédunokáknak, hogy milyenek is voltak az ő karácsonyaik, hogy miként jártak betlehemezni, kántálni, hogy miként tudtak örülni pár darab almának és színes papírba csomagolt dióknak, s hogy voltak idők, amikor nem lehetett nagyon könnyen

Szentestén templomba menni és karácsonyfát állítani, mert azt mondták, hogy ez csak ámitás, hogy Jézus helyett a Téalapó jön. Tudom és remélem, hogy sok családban mind-
ezt megteszik. Hogy az ünnep igazán ünnep legyen. Megboldogult Csiha Kálmán erdélyi püspök azt írta egyik helyen az ünnepről:

„Az ünnep Istennel és egymással való találkozás. Léghőre a béke, az öröm és a szeretet. Az ünnep Isten ajándéka, pótolhatatlan, drága alkalom. Aki az ünnepet nem tartja meg, az elsősorban önmaga ellen vétkezik: saját magát rabolja meg, de megrabolja családját is. Igaz, nem mindig tudunk úgy ünnepelni, ahogy szeretnénk. Néha külső dolgok is beleszólnak. Aki azonban akar, az mindig tud ünnepelni az ünnep sajátos lényege szerint.

Most a hit és szeretet ünnepeire gondolok, amihez hozzátartozik a templom is. Az istentiszteletről tudom igazán hazahozni a családomba azt a fényt, amit csak a Szentlélek tud adni számomra. De van olyan eset is, amikor ez nem sikerül. Munkában vagyok, rohanok, a család egyik tagja itt, a másik ott, nincs sem egyházi, sem állami ünnep, egyszerűen csak a társam születésnapja vagy a házassági évfordulónk van. Van-e időnk ilyenkor is ünnepelni? Van! Mert az ünnep lényege nem föltétlenül a sok vendég, a nagy eszem-iszom. Mi is az ünnep? Istennel és egymással való találkozás. Léghőre a béke, az öröm és a szeretet. Vannak ötperces ünnepek is: egy rövid, Istennek hálát adó ima, a társam arcát megsimogató mozdulat, vagy egy szívből jövő köszönöm a hűségéért és a szeretetéért. Nem az ajándék gazdagsága, hanem az ajándékozó szeretet milyensége a döntő. Egy csokrocsonka hóvirág vagy egy jó szó többet jelenthet és jelent, mint hűtlen házasságban egy finom irhabunda.

Ne engedd elszürkülni az életedeket! Nyisd rá mindig az ünnep szép, fényes lélekajtóit. Ez a szeretet titka, mert ünnepelni csak az tud, akiben van szeretet. (A többiek az ünnepen legfeljebb csak enni és berúgni tudnak.)”

Most térjünk vissza karácsonyra, és gyertek testvéreim, tanulmányozzuk át közösen az Ige alapján a karácsonyi történet legfontosabb mozzanatait.

Mikor is született meg Jézus, tényleg dec. 25-én? Nos, az évre még következtetni lehet abból, hogy Augustus császár volt akkor az uralkodó a Római Birodalomban, Cirénius volt Palesztina helytartója, Heródes volt a zsidó király, de a hónapot pontosan nem tudjuk, vannak kutatók, akik azt mondják hogy szeptember 15-én született meg. Nincs tehát erről pontos adatunk. Ezért a korai keresztyén egyház egyszer csak úgy döntött, hogy dec. 25-én legyen ez az ünnep, amikor hideg van és az éjszakák is a leg-hosszabbak és legsötétebbek. Jézus születésnapjának az ünnepe hozzon fényt és meleget a téli hidegbe és sötétbe, hisz Ő valójában ezért jött. Nem a pontos történelmi adatok tehát a legfontosabbak. Ezen nem akadhatunk fenn, hanem az a fontos, hogy Ő valóban megszületett, hogy lejött közénk az addig láthatatlan és megfoghatatlan Isten. Sokan szeretnék hinni és úgy is tanítják, hogy Jézus születése csupán egy szép mese, egy rege, egy mítosz, hogy nincs valóság alapja. Ez nem így van, ezért említ meg a Szentírás maga is több történelmi adatot, figurát, hogy a valósághoz, a realitáshoz kösse ezt az eseményt.

Hol született meg Jézus?

Főleg a gyermekek szeretik azt hinni és néha azt is mondják, hogy hát itt, a mi országunkban: Magyarországon vagy Délvidéken. Valójában Ő a mai Izrael földjén, a fővárostól, Jeruzsálemtől nem messze, egy kicsi faluba született meg: Betlehemben. Így jövedönték ezt meg régen a próféták és ez be is teljesedett. Isten irányította még a történelmi eseményeket is, mert épp akkor Augustus császár rendeletet adott ki, hogy tartanak egy nagy népszámlálást. És mivel József, Mária párja épp Betlehemből származott, így került a várandós Mária ebbe a kis faluba. Betlehem azt jelenti magyarul: **a**

kenyér háza. Jézus később magáról mondja: *én vagyok az életnek kenyere.* Hogy aki éhes lelkiileg, az ne éhezzen, hanem megteljen a lelke. A gyermekek mondanak valami nagy igazságot azzal, amikor azt sejtik, hogy Jézus itt nálunk, a mi közelünkben született meg. Mert itt kell megszülesse. Itt is, nálunk, családjainkban, szívünkben, mindennapi életünkbe kell beleszülesse, nemcsak egy távoli földrészen. Azt mondta valaki: *Jézus megszülethet ezerszer Betlehemben, de elveszek, ha nem születik meg a szívemben is.* Engedjük hát, hogy megszülesse a szívünkben!

Másik nagy kérdés: **Miért született meg Jézus?** A válasz benne van Jézus nevében. Jézus azt jelenti magyarul: *Megváltó, Szabadító, Üdvözítő.* De mit is jelent ez pontosan? Egy gyanútlan turista az Alpok hegyeiben kirándulgatva egyszer csak egy mély szakadékba zuhant. Hirtelen megkapaszkodott egy kiálló gyökérbe, de tudta, már nem sokáig tudja magát tartani, alig pár másodpercig. Szinte már érezte maga alatt az életét egy pillanat alatt elnyelő sötétséget és halált, már nyögni is alig tudott: **segítség, segítsen valaki!** Egy pásztorembernek, aki épp a környéken volt, feltűnt, hogy nem látta jó ideje a turistát. A szakadékhoz rohant és nagy pásztorbotját utána nyújtotta: *kapaszkodjon belé, én megmentem magát!* Hogy miért volt ennek a világnak szüksége Jézusra és miért van nekünk is szükségünk? Mert gyanútlan turistákként mi is szakadékba zuhantunk, mely szakadéknak az a neve, hogy bűn és halál. És nem tudunk sehogy másképp megmenekülni, csak úgy, ha valaki utánunk nyúl, ha valaki erős karjával megszabadít és kihúzza a szakadék torkából. Tette és teszi ezt Jézus. Érted és értem. Ragadjuk meg az Ő most is kinyújtott drága, szabadító kezét, mert Ő ezért született meg, hogy ezt megtehesse értünk.

Mikor, hol, miért született meg Jézus? – erre a három, talán legfontosabb kérdésre nyertünk ma választ. Vigyük magunkkal és forgassuk szíveinkbe a válaszokat. És mondjuk el gyermekeinknek, unokáinknak, keresztyermékeinknek, tanítványainknak, hogy a karácsony igazi karácsony legyen mindannyiunk számára, ahogy azt a következő versben is imádkozza a költő, Paul Roth:

Mentsd meg a karácsonyt!

Ó, Jézusom,
mentsd meg a karácsonyt!
Nekünk már nincs hozzá erőnk.
Mi vásárolunk és rohanunk,
kis csomagokat készítünk,
karácsonyfákat díszítünk,
és énekeljük „Csendes éj”
De a titok,
Isten Fiának titka,
hogy emberré lett értünk,
gyakran csak szirupos érzélgés,
dekoráció.

Jézusom, a mi bűnünk is,
hogy ezt az ünnepet
elborítják a reklámhegyek.
Mi tudjuk,
kinek jár karácsonyi üdvözlöt

és kötelező ajándék.
De meg akarunk szabadulni végre
a vásárlási és ajándékozási görcstől.
Szent ünnepet akarunk tölteni,
melyen nem az a mérték,
ki mennyit ad.

Jézusom, segíts,
nehogy elsüllyesszük egészen,
mit jelent ez az ünnep.
Segíts,
hogy ne csak télapók legyünk.
Segíts, hogy az adventi hetekben
a lelkünkbe nézzünk.
Segíts, hogy az Útra visszatérjünk,
s elinduljunk megint.
Csak így lesznek az ajándékok
jeleivé a szeretetnek –
mint megannyi tükre
a Te Szeretetednek.

Ó, Jézusom,
mentsd meg a karácsonyt,
ments meg minket!
Ezért vállaltál embersorsot.

Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Az övéi közé jött

Alapige: János 1,11–13

Bibliolvasás: János 1,1–10

Amikor János evangéliumát olvasni kezdjük a többi evangélium után, rögtön feltűnik, hogy ő nem beszél hosszadalmas történetekben Jézus születéséről, hanem filozofikus tömörséggel, egy mondatba sűrítve közli velünk a nagy örömhírt: Ő eljött. Az Ige testté lett. Nos, ki ez az Ő? Miért kell nekünk minden karácsonykor újra és újra azt hallanunk, hogy Jézus Krisztus eljött? Azért, mert nincs ennél nagyobb örömhír számunkra.

Nagy öröm az is, amikor egy család megállapítja, hogy végre hazajött az édesapa Spanyolországból vagy Olaszföldről, még pénzt is hozott, drága ajándékokkal is meglepett. Hazajött a fiam, a lányom, végre együtt a család. Nagy öröm ez. De, vajon, mit érezne a hazaérkező férj vagy a rég nem látott gyermek, ha azt közölné vele az itthon lévő kedvese, hogy nincs már helye nála? A helyedet már betöltötte másvalaki. Olyan régóta elmentél, hogy már el is felejtettelek, szükség volt valaki másra helyetted. Ugye, milyen borzasztó érzést jelentene ez annak, aki nagy várakozásokkal érkezik haza messzi földről?

Jézus eljött az övéi közé, azaz a saját világába. Újból kérdezhetnénk: miért volt szüksége ennek a világnak az Ő eljövetelére? Miért van szüksége egy feleségnek arra, hogy hazaérkezzen a rég nem látott férje? Vagy: miért van szükségük a szülőknek arra, hogy hazajöjjön a rég nem látott gyermek? Ugye, tudjuk a választ: mert hiányzik. Mert üres a helye, ha nincs itthon. Ugyanígy vagyunk a lelkünkkel. Ott van egy nagy űr bennünk, mert elvesztettük Istent. Ezt az űrt nem képes senki más betölteni, csak az, aki karácsonykor testté lett, aki Isten Fiaként ember formájában eljött, hogy minket megke-ressen.

Albert Camus, a szkeptikus francia filozófus és író azt mondja: „Ki tudnék egyezni a Mindenséggel, ha azt látnám, hogy a mindenségben van együttérzés a szenvedő ember iránt.” Az egzisztencialista filozófia képviselői éppen annak a felismerésnek adtak erőteljes hangot, hogy az ember a mindenségben nagyon egyedül van. Senki nem érez együtt vele. Azért érezték ezt így, mert nem tudtak kiegészíteni, megbékülni a mindenség Gazdájával. Ezért beszélnek az ilyen gondolkodók a lemondás hangján, amikor azt mondják, hogy a mindenségben nincs együttérzés a szenvedő ember iránt. De éppen ezt cáfolja a karácsony ténye, Jézus földre jövele!

Igenis, van együttérzés Isten részéről a bukott ember iránt. Ez az ember lehetsz éppen te magad, aki úgy érzed, hogy súlyos terhek alatt görnyedsz, a családotban már rég kiégett valami. Jön a karácsony, a szeretet ünnepe, s mi nem tudjuk szeretni egymást. Békességről dalolnak a karácsonyi angyalok, csakhogy ez a békesség már rég nem a miénk. Valahogy úgy van, ahogy egy mai modern költő fogalmaz: „Üres a betlehem-i jászol. /Csodák nem esnek mostanában, /pedig, Uram, nagyon hiányzol!” Érzed-e ezt a hiányt, kedves testvérem? Mert, ha kevés a pénzed, meg tudod fogalmazni az anyagi hiányt. Úton-útfélen ilyen panaszokat lehet hallani: kicsi a fizetés, még kisebb a nyugdíj, jól elbántak velem, pedig többet ígérték. S még hányféle hiány kapcsán szoktunk mi panaszkodni. De, milyen ritkán hallunk ilyen panaszt: Uram, nagyon hiányzol az életemből, hiányzik a szereteted az emberi kapcsolataimból, a családi életből, a munkatársi közösségből, hiányzol a káromkodó magyar népünk sorából. Onnan, ahol nem tudja a magyar a magyart szeretni, mert „nem”-et mond egyik nemzettest a másikra. Uram, nagyon hiányzol!

Népszavazunk egymás ellen. Mert nem szavaztunk még tömegesen a karácsony gyermeke, Krisztus mellett. Ő a saját tulajdonába jött. Ezt nem akarják sokan tudomásul venni. Azt, hogy ez a világ Isten birtoka. Nem tehetünk vele bármit. A tested, az életed, az ifjúságod, a pénzed, ó ember, az Isten tulajdona. Nem tehetisz vele bármit. Mert minden Istené! Jaj, akkor döbben reá sok ember, hogy az egészség, a munkaképesség Isten ajándéka volt, amikor ezeket már elvesztette. Amíg ezek megvannak, so-kan nem gondolnak hálásan Istenre. Ezért megy nehezen Isten oltárán az áldozathozatal. S ezért jut annyi pénz az ördög oltárára.

Az övéi közé jött. Testté lett. Vállalta emberi mivoltunkat. Ez az örömhír. A szomorú az, ahogyan mi reagáltunk erre a tényre. Adjon az Isten szerencsét, jólétet, egészséget. Ezek a mi igényeink, amiket mi elsorolunk Istennek. Be is akarjuk hajtani Rajta. S közben elfelejtkezünk Isten igényeiről. Arról, hogy neki joga van ehhez a világhoz, mert ez az Övé. A saját világába jött, de Neki abban nem volt helye. Nehogy azt mondjuk már, milyen szívtelenek voltak akkor azok a betlehemiek, akik az Isten Fiának nem adtak helyet, noha látták a várandós Mária állapotát. Micsoda elutasító zsidók, akik keresztre szegezték az Isten Fiát. Meg is érdemelték sorsukat, szétszóratásukat és a sok üldöztetést – mondják ma is sokan, merthogy nem fogadták be Krisztust. De, mi hol vagyunk? Álljunk elő, ha befogadtuk, és bizonyítsunk. Mert, ha a mi egész gyülekeze- tünk befogadta volna, akkor nem lenne egyetlen üres hely sem ebben a templomban. S

ha gyülekezettünk minden tagja égne Krisztusért, akkor egész más képe lenne a mi keresztyénységünknek. Valamikor a thesszalonikai keresztyén gyülekezetről azt írta Pál apostol, hogy a hitüknek és szeretetüknek messze földön elment a híre. Miről beszél messze földön velünk kapcsolatban sok ember? Mikor fog elmenni annak a híre, hogy a Bulgária-telepi templom kicsi lett, annyian tódulnak Jézushoz, az Ő szavát hallgatni?

Nem áll meg itt az ige. Azt olvassuk tovább: akik befogadták Őt, azokat fölhatalmazta arra, hogy Isten gyermekei legyenek. Nem én fogom megítélni, ki az közületek, aki befogadta őt. De, aki befogadta Őt, az tud róla. Az is tudja, milyen állapot az, ha valaki nem fogadta be Őt. Egy asszony, aki hosszú időn át csak fülével hallgatta Isten Igéjét, átélte egyszer a befogadás csodáját. Úgy érezte, hogy valami új életcsíra sarjadt a szívében. Kivilágosodott odabent. Később így számolt be a lelkészének: Tiszteletes, úgy éreztem magam, mint valamikor fiatalasszony koromban, amikor megtudtam, hogy várandós vagyok. Új élet mozdult a lelkem mélyén. Az Isten szeretete belecsírázott a szívembe, s kiszorította onnan a hitetlenséget, a reménytelenséget, a félelmet. Beteltem az Isten szeretetével. Így járnak azok, akik befogadják Őt.

Testvérek! Nekünk ez a karácsonyi feladatunk. S akkor ad Isten nekünk egy felhatalmazást, mégpedig arra, hogy Isten gyermekei legyünk Jézus által. Ha befogadom Krisztust hittel, s megragadva Őt, azt mondom: Uram, én ezután a Tied akarok lenni. Teljes lényemet odaszánom Neked. Életemet oda akarom kötni Hozzád. Uram, ezután Te parancsolj nekem. Ezután csak Neked hódolok. A Te szereteted jegyében akarom ezután nevelni a gyermekeimet. Ezután naponta szóba állok veled, mert te vagy lelkem legközelebbi társa. Aki ezt így átéli és elmondja, azokat Isten felhatalmazza arra, hogy az Ő gyermekei legyenek. Azoknak Jézus azt mondja: jer, én odaviszlek az Atyához, bemutatlak Neki téged, mert én ismerem Őt. Jer, ne félj, hogy mocskos a ruhád, hogy eddig távol voltál tőle. Ha velem jössz, nem fog megszidni, sem elzavarni. Jer, mert általam befogad téged is. Én vagyok az Atya egyszülött Fia, természet szerint, de te leszel a következő befogadott gyermeke a sok eddigi mellett.

Akarsz-e az Ő befogadott gyermeke lenni? Íme, itt a nagy lehetőség. Legyen ez a karácsony annak az örömteli ideje, amikor kimondod, meg is fogalmazod: én most lettem az Isten befogadott gyermekévé. Tudod, mivel jár ez? Nagyszerű következményekkel. Többel, mint kettős állampolgársággal vagy magyar útlevéllal. Tudod, mivel jár, ha Isten gyermekévé leszel végérvényesen? Mennyei polgárjogokkal. Van jogod Istent Atyádnak nevezni. Van jogod Istentől nemcsak kérni, hanem Őt felszabadult szívvel és örömmel szolgálni. Mert az én gyermekeimnek nemcsak ahhoz van joguk, hogy az én asztalomnál egyenek, hogy ruhát és zsebpénzt kapjanak tőlem, hanem ahhoz is, hogy elmosogassanak a konyhában és takarítsanak a szobában. Csakhogy ezekről a jogokról nem mindig hallanak szívesen.

Nos, testvéreim! Isten gyermekeinek olyan tág lehetőségük nyílik, ami eddig hiányzott. Korábbi beszűkült lélettérben vergődttél, ezért nyüzszített a lelked, ezért siránkoztál annyit, és ezért hiányzott a felszabadult öröm belőled. S akkor Isten tág térre helyezett téged. Elindított egy új irányba. Ezen a kis sárgolyón felismered, micsoda nagyszerű lehetőség Isten befogadott gyermekeként élni már most.

Füle Lajos mondja egy újabb versében: „A mindenségben van egy bolygó, / hol élni, s tán halni is oly jó. / Mert bár a bűn ekéje szántja, / van Betleheme, Golgotája. / Nem tud a mindenségben senki / máshol Karácsonyt ünnepelni, / csak itt, aki ámulva látja, / e földre jött az ég királya. / Csodálkozó hittel és szemmel, / borulj le hát Előtte, ember, / mert Jézus Ő, az üdvösséges, / ki meghalt és feltámadott érted.” Micsoda nagyszerű felismerés ez, hogy itt, a nagy mindenségben, amit a legnagyobb teleszkópokkal sem tudtak még átkutatni, itt van egy kicsi bolygó, ahol nekünk élni adatott. Igaz

ugyan, hogy a bűn ekéje szántja, de van Betleheme és van Golgotája. S ez az egyetlen esélye a földnek. Itt Isten megvetette a lábát. Krisztus itt indult el világhódító útjára. Itt, a Golgotán mondta ki Jézus: elvégeztetett, vagyis befejeztetett a megváltás műve. Ezért lehetsz te szabad, ezért lehet ünneped, ezért lehetsz Isten befogadott gyermeke. Ezért lehetsz új ember, s viselkedhetsz másként, mint eddig.

Mit jelent Istentől születni? Látod, milyen a testtől, vértől született ember. Esendő, gyarló. Gyilkos indulatú, és tolvaj is lehet, istenkáromló és embert gyalázó. De, milyen az Istentől született ember? Az, akinek új természete van, aki másként reagál a sértésre, a bántásra, mint eddig. Az, aki az Isten szeretetét nemcsak beszéli, hanem elsősorban megéli és az emberi kapcsolatokban tudatosan tovább adja. Mint az az asszony, akihez egyszer hazaállít a férje sok évi házasság után, s közli vele: itt hagylak. Egy húsz évvel fiatalabb nőt kapott ugyanis magának, akiről már tudott a feleség is. Csakhogy ő nem rendezett cirkuszt, hanem azt mondta férjének: megértelek. Míg négy gyermekedet hoztam a világra és neveltem fel, kissé megöszültem, megfáradtam, elszíntelenedtem. Nem csodálkozom, ha meguntál. Ha leveszed a bőröndödet a szekrény tetejéről, én szépen becsomagolok neked, de ne feledd, ajtónk és szívünk mindig nyitva lesz előtted és imádkozva visszavárunk. Amikor ezt az esetet később elmesélte a férj a lelkészének, így kérdezett: mit gondolsz, tiszteletes, ezek után el lehetett menni? S maradt. Ilyen az Istentől született új természet, amelyik a hűtlenségre is alázatos hűséggel képes válaszolni.

Hadd említsem egy férfi esetét is befejezésként. Annak az esetét, akit meglátogat az unokaöccse, s látva, hogy a fiatalember egy vékony kabátban érkezik a hidegtől didegve, leakasztja a fogasról az egyik nagykabátját, s odaadja az unokaöccsének. Miután az elmegy, a lánya kérdőre vonja az illetőt: apám, hát mit csinál, éppen a jobbik kabátját kellett odaadnia? Erre ő azt válaszolta: igen, lányom, mert közben megtudtam, hogy az öcsi éppen udvarol. Nekem meg a régi is jó.

Nos, ilyenek az Istentől született emberek. Nem csodalények, hanem egyszerű, alázatos lelkek, akikhez eljött Krisztus, s befogadták Őt. Otthon, az asztalnál ülve nem látszik ez a Krisztus, akit befogadtak, de az egész család légkörén érződik. Ha belépsz hozzájuk, érzed, hogy itt nemcsak emberek vannak, hanem jelen van Isten is. Látod, hogy ott becsüng a menny életük légkörébe, s ezért másak ők.

Szeretnél, drága testvérem, ilyen új, Istentől kapott természettel tovább menni? Akkor hajolj meg Előtte, s mondd ki végre az igent Krisztusra, aki minden szükségedet be tudja tölteni. Arra, aki a világ legszegényebbjeként élt köztünk, s akit mégsem tud elfelejteni ez a világ. Akinek a nevére újabb és újabb térdek hajolnak meg. Ha a tied is meghajlik, hazaérkezel Istenhez, s átéled a karácsonyi csodát, mit jelent más emberként innen továbbmenni. Ámen.

Prédikációk őesztendei istentiszteletre

Kántor Csaba

Parajd

Mi késztet hálára?

Alapige: Ézsaiás 54,10

Bibliaalvasás: Zsoltárok 90

„Ismét egyik esztendeje, Istentől kimért ideje telék el a mulandóságnak...” (205. ének 1. verse). Az esztendő utolsó napján megerősödik bennünk a gondolat: „Bizony elmúlik minden mi napunk... megemésztjük a mi esztendeinket, mint a beszédet.” (Zsolt 90,9) Minden az idő és az élet egyre gyorsuló iramban való múlására hangolja lelkünket. „Eliramlik az élet”, ez az érzés most felerősödve markolja és szorítja szívünket. Megtölti szorongó aggodalommal, félelemmel. Ezen csak keveset vagy talán semmit nem változtat, nem tud boldogítani még az sem, hogy az élet megszokott rendje csak kivételes esetben tér el attól, amit Isten is kiszabott: „A mi esztendeinknek napjai hetven esztendő, vagy ha feljebb, nyolcvan esztendő.” (Zsolt 90,10) Remegve mondjuk együtt Jóbbal: „Az asszonytól született ember rövid életű... Mint a virág kinyílik és elhervad, és eltűnik, mint az árnyék és nem állandó.” (Jób 14,1–2)

Mulandó! Mulandó az idő és mi magunk is. Minden. Még az is, amit sokszor marandónak építünk nagy erőbedobással, fáradsággal, rááldozott étellel. Mintha ez a most hallott ige is ezt erősítené bennünk. Még a hegyek is megszűnnek és a halmok is meg-inognak.

Igen, még a szilárdan álló hegyek is eltűnhetnek és a halmok is megrendülnek. DE! Ez az oly sokszor kimondott szó nekünk, a mulandóság vonalán álló embereknek, kapaszkodó. Igaz, csak szalmaszál. De olyan, mint ahogy Nagy Gáspár versében mondja: „...mindig és mindig: / bűnökben édesült, iramult napok/ habjain fuldokló emberek: / egy szalmaszállal, tudjátok-e?/ talán a menthetetlent mentitek. / ...kívül és belül: / poklosan örvényült, háborult világ,/ de a remény sohasem meghaló,/ ha minden utolsó szalmaszál/ abból a jászolból való.” (*Jegyzvén szalmaszállal*)

Evangélium, örömmüzenet hangzik, mert nem más ez, mint amit Isten mond. Ezt az evangéliumot hirdetjük karácsonykor és az év minden igehirdetési istentiszteletén. Az Ő szava, az Ő Igéje bátorít szüntelen. Ézsaiás próféta, amikor életünk elmúlásáról beszél, így tesz bizonyosságot: „Meggzáradt a fű, elhullt a virág, de Istenünk beszéde örökre megmarad!” (Ézs 40,8) Ezt mi hittel elfogadjuk. Ebben a hitben élünk is. A gyorsan tovatűnő évek és a mi életünk is az örökkévaló Isten kezében és kegyelmében van. Erre a „magas hegyre”, a hit Krisztusba vetett sziklájára állít most is, mint olyan alapra, amely nem rendül meg soha. Így mondatja velünk az Isten emberének imádságát, mint bizonyágtételt, személyes vallomást: „...öröktől fogva mindörökké te vagy Isten.” (Zsolt 90,2) Te voltál és Te megmaradsz nemzedékről nemzedékre. A mulandóság mélységéből most is feltekinthetünk Krisztusban nekünk adott szeretetére. Kegyelme szövetségének békéje betölthet és boldog hálaadásra készíthet.

Isten szeretetének legtündöklőbb vonása az állandóság: „...de az én irgalmasságom töled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül.” A föld tartóoszlopai kimozdulhatnak helyükből, de irgalmas Urunk szeretete és szövetsége soha nem hagyja cserben népét. Előbb fognak a hegyek és a halmok eltűnni, mint Isten hűséges, népe iránt érzett szerető kedvessége. Erős hittel megkapaszkodva könyörülő Urunk kijelenté-

sében mondunk hálát és megköszönjük, hogy egész évben, minden dolgunkban velünk volt, és mi ebből élhettünk. S ez a kegyelem elég volt!

Az évnek szinte vége van már, életünk esztendei is fogyatkoznak, de az idő múlása nem változtatja meg Urunkat. A világban újabb és újabb dolgok foglalják el a régiéket helyét, szüntelenül változik minden, de Istenünk ugyanaz marad. Hatalmas természeti erők hegyeket mozgatnak meg, de olyan erő nincsen, amely megváltoztathatná az Ő örökkévaló szeretetét és annak hatalmából kiragadhatna minket. Semmilyen múltbeli, jelen vagy eljövendő esemény nem fordíthatja el tőlünk az Ő hűségét, mert Krisztus Jézusban Isten elkötelezte magát, hogy velünk lesz. „Imé én tivéletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Istenünk lett és megtart minket, mint népéhez tartozó gyermekeit. Szeretetére és szövetségére – erre a kettőre úgy gondolhatunk, mint biztos és maradandó dolgokra, amelyekben nemcsak az elkövetkezendő évben, hanem az örökkévalóságban is részünk lesz. Ámen.

Nagy József
Varsolc

Őesztendei hálaadás

Alapige: 1Thesszalónika 5,18

Kedves testvéreim!

Egy esztendő megásott sírjánál állunk, egy esztendőt temetünk, annak örömeivel vagy bánatával együtt – elmúlt, vége, már csak emlékezetünkben él. Különböző érzések közepette együtt vagyunk, mint egy feketeruhás temető sereg, miközben átjárja tudatunkat, szívünket az örökkévaló ige felhívása: „Mindenben hálákat adjatok, mert ez az Isten akarata.”

Szent kötelessége ez Isten népének, Krisztus tanítványainak földi küldetési idején. Köszönjük meg Istennek a 2008-as esztendőt annak minden velejárójával együtt. Kérdezzük meg önmagunkat az Ige kapcsán: „Mid van, amit ne úgy kaptál volna?”

Az ajándékként kapott esztendőért zengjen hálaének!

Ha szívünk érzése alapján mérlegeljük az esztendőt, arra a megállapításra jutunk, hogy különbözőek az emberi magatartások.

Az első csoportba sorolhatjuk azokat, kiknek önként fakad fel ajkukon a hála, mert számukra sikeres volt az esztendő, valóra vált egy régi álom, megvalósult egy terv. Ilyen hálaáldozati oltárrá válik annak szíve, aki a boldogság reményében indult el ebben az esztendőben a házasság útján. Így lett ragyogóbbá a fény abban a családi házban, ahol a házastársaknak részük volt a gyermekáldásban. Hálaírást rebeg annak ajka, aki betegségéből gyógyult meg ebben az esztendőben.

A második csoportba tartoznak azok, akiknek életéből valakit, valamit magával vitt ez az esztendő, akik nemcsak fekete ruhában, hanem szívük mély gyászában tekintenek vissza erre az esztendőre, és megrendülten kérdezik, hogy: miért maradtam özvegyen vagy árván, miért azt ragadta magával a halál, akinek hiánya miatt nem látom értelmét a földi életnek. Annyi sóhajtozó lélek kellett tudomásul vegye, hogy elillant testének egészsége.

Amíg emberi vonatkozásban múltó földi időnk esztendeit ilyen és ezekhez hasonló gondolatok vezérlik a hála vagy hálátlanság érzésvilágában, személyesen kell döntenem az én magatartásomban.

Ha őszintén meghajtom térdemet a kegyelem királyi trónusa előtt és megnyitom szívem ajtaját, hadd vonuljon be a Dicsőség Királya, akkor már nem az én gondolataim

szabályozzák Istenhez való viszonyulásaimat, hanem az Ő lelkének ereje, amint Ézsaiás próféta bizonyosságot tesz: „Mert amint magasabbak az egek a földnél, akképpen magasabbak az én útaim útaitoknál és gondolataim gondolataitoknál.” (Ézs 55,9) Csak így válik alkalmassá életem a hálagyümölcs termésére, ha szívem csendben az Úrra figyel, akitől nemcsak a mindennapi kenyeret kérem, hanem azt is: Legyen meg a te akaratod!

Jóllehet közösséghez szól az ige felhívása, az csak akkor válik lelkem javára, ha mindenekelőtt én személy szerint engedelmeskedem Isten akaratának. Legyen bármilyen az emberi magatartások formája, az én szívemből felfakad a hála. Megköszönöm mind a kedvem szerint valókat, mind a kedvem ellenére valókat, mert hiszem, hogy azoknak, „akik Isten szeretik, minden javokra van” (Róm 8,28a)

Amint a mi hitvallásunkban, a HK 64. kérdés–feleletében tanultuk, lehetetlen, hogy azok, akik igaz hit által Krisztusba oltattak, a háládatosság gyümölcsét ne teremjék. Ma, az esztendő utolsó napján köszönd meg Istennek a testi és lelki életnek az áldásait, azt, hogy megadta kétkezi munkád gyümölcsét a rügyfakasztó tavaszban, a kalászérlelő nyárban, a lombhullató őszenben, s nem maradt üresen éléskamrád a téli évszakban sem. Köszönd meg a lelki erőt, amely útravaló volt a szürke hétköznapiakra, az ajándékokat, amelyeket Isten vasárnapról vasárnapra hullatott szívedbe.

Mindezeket az ajándékokat, a testieket és a lelkieket együtt köszönjük meg Istennek, aki ezekkel az ajándékaival a mi üdvösségünket akarta munkálni. Ámen.

A Bibliám

Könyvkötő gondjaira kellett bíznom a sok éve használt új fordítású Bibliámat, hogy megviselt külsejét felújítsa. Különös hiányérzetem támadt a napokban, hogy nincs itthon, üres a megszokott helye. Ilyen még soha nem fordult velem elő. Olyan nekem, mintha egy személy hiányozna a környezetemből! Csak most érzékelem, hogy hogy összenőttem vele az évtizedek során.

Pedig számtalan egyéb Biblia is található könyvespolcaimon. Más fordítású, más nyelvű, más-más kötésű. De az az egy egészen elüt a többtől. Ő az ÉN BIBLIÁM! Része az életem éveinek, élményeinek, felejthetetlen eseményeinek. Velem utazott az óceán fölött és a szibériai expresszen. Elkísért a csendesnapok áhítatába és a dunai csónaktúrák hajnali, vízparti csendes óráiba.

Hiánya földidéz bennem életformáló igei üzeneteket, melyek beivódtak a memóriakártyáimba. Megdöbbentő felismerések életünk kusza összevisszaságában, útmutató reflektor a szakadékos hegyi életösvényen. Biztatás, remény, erő, bátorítás, vezetés sugárzott belőle mindig Attól, Aki megíratta és személyes üzenetté, élő szavá formálta a nyomtatott betűket.

Mikó László

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkipozozói rovata*

Jerry Bridges: *Kegyelem* (24.)

Vedd igénybe Isten kegyelmét! (III.)

A kegyelem közvetítói

A negyedik eszköz, amellyel Isten kegyelmét felénk közvetíti, a hívők egymás felé való szolgálata. Valójában ez Isten első számú eszköze, mivel úgy rendelkezett, hogy a Krisztus-testben „kölcsonösen gondoskodjanak egymásról a tagok” (1Kor 12,25) Természetesen a szolgálatnak kölcsönösnek kell lennie. Egymás felé a kegyelem közvetítő csatornáivá kell válnunk. Hadd használjam, szándékosan helytelenül, a Szentírás egy versét, hogy felhívjam valamire a figyelmet: az a terület az, ahol a legtöbben valóban érezzük, hogy „nagyobb boldogság adni, mint kapni” (ApCsel 20,35) Vagyis sokkal jobban hajlunk arra, hogy a kegyelem közvetítói legyünk mások felé, minthogy megengedjük másoknak, hogy a kegyelem közvetítói legyenek felénk. A probléma az, hogy vonakodunk egymás számára átlátszóvá és sebezhetővé válni. Mi, férfiak, különösen nehezen ismerjük el, hogy vannak problémáink. A problémákat mindig a gyengeség jeleként értékeljük.

Mindig azt a látszatot akarjuk keltetni, hogy mi uraljuk az életünket. Úgy akarunk feltűnni, hogy sikeresen harcolunk a bűnnel, és sikeresen oldjuk meg az élet nehéz problémáit. Ugyanolyan nehezen vagyunk hajlandóak bevallani másoknak, hogy mellőzték a munkahelyi előléptetésnél, mint azt, hogy testi kívánságokkal teli gondolataink vannak a szomszéd szobában ülő titkárnővel kapcsolatban.

Gyakran akkor van szükségünk leginkább Isten extra adag kegyelmére, amikor vonakodunk mások tudomására hozni, hogy mennyire szükségünk van rá. Ez a gondolat egy nagyon fontos alapelvhez vezet el bennünket a kegyelem közvetítésével kapcsolatban. Mindnyájunknak szüksége van egy kis baráti csoportra, akik előtt átlátszóak és sebezhetőek vagyunk. Lehet ez egy barát, vagy egy kisebb baráti társaság. De szükségünk van néhány emberre – beleértve a házastársunkat is, ha van –, akikkel szabadon meg tudjuk osztani bukásainkat, fájdalmainkat és szomorúságainkat. A puritánok Istentől egy igazi „kebelbarátot” kértek, akivel mindent tökéletesen meg tudtak osztani. Számunkra is követendő ez a példa. Láttuk *A kegyelem szava* című fejezetben, hogy el kell raktározni Isten Igéjét a szívünkben, az életünkben bekövetkező jövőbeli események miatt. Ugyanígy „el kell raktározni” néhány kebelbarátot arra a napra, amikor szükségünk lesz rájuk, hogy Isten kegyelmének közvetítói legyenek számunkra.

Általában, ha a kegyelem egymás felé való közvetítéséről gondolkodunk, azt feltételezzük, hogy a kezdeményezés arról az oldalról jön, aki nekünk szolgál. De a kezdeményezésnek általában attól a féltől kell kiindulnia, akinél a szükség megjelenik. Be kell vallanunk, hogy szükségben vagyunk, és „meg kell engedni” a másik személynek, hogy

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

szolgáljon nekünk. Valahogyan tudtára kell adnunk a másoknak, hogy nemcsak szükségünk megosztására vagyunk készek, hanem a segítség elfogadására is.

Hogyan kérjünk meg másokat, hogy számunkra a kegyelem közvetítői legyenek? A megfelelő válasz megtalálásához nem szabad elfelejtenünk, hogy egy személyt kérünk meg, legyen Isten Lelkének csatornája kegyelmének kitöltéséhez. Valakit vagy valakit, hogy erősítsék a Szentlélekkel való kapcsolatunkat, hogy jobban elfogadhassuk a megígért isteni segítséget. Ezen a ponton nem gyakorlati segítséget vagy emberi tanácsot várunk. Ezeknek megvan a maga ideje. De most arra gondolunk, hogy kegyelemre van szükségünk, az Isten mennyei erejére, hogy a nehézségeink idején segítségünkre legyen.

Mivel mindez igaz, az első dolog, amire másoktól szükségünk van, az imatámogatás. Nagyon tanulságos látni, milyen gyakran kérte Pál leveleinek címzettjeit imatámogatásra, még akkor is, ha látszólag nem volt szélsőséges szükséghelyzetben. A bajokban tehát természetesen meg kell kérnünk másokat, hogy imádkozzanak értünk. De ha azt akarjuk, hogy hatékonyan tudjanak imádkozni, akkor hajlandóaknak kell lennünk valódi problémáink feltárására.

A második dolog az, hogy szükségünk van arra, hogy mások segítségével elfogadjuk és alkalmazzuk a Szentírást a saját egyedi problémánkra. Mondhatjuk például: „Nézd, ez a problémám. Mit gondolsz, mit mond erről a Szentírás?” Tudom, radikális a javaslatom, mert oly gyakran, ha csapások érnek bennünket, a legutolsó, amire vágyunk, egy vállveregető válasz a Szentírásból vett igevers formájában. De ha sikerült olyan barátságot kialakítani, hogy merünk átlátszóak és védtelenek lenni a másik előtt, akkor nem fogunk egymásnak konzerv válaszokat adni.

Harmadszor, megkérhetünk valakit Isten kegyelmének közvetítésére olyan módon is, hogy segítségével helyzetünket jobb, sokkal objektívebb szemszögből lássuk. Tudjuk, hogy hajlamosak vagyunk a problémákat felnagyítani, vagy helytelen következtetéseket levonni a bennünket érintő eseményekből. A másik személy lehet a Szentlélek küldötte, hogy objektívebben lássuk körülményeinket. Egy jobb perspektíva segítségünkre lehet, hogy készek legyünk megalázni magunkat Isten keze alatt.

Láthatod, hogy ebben a kegyelem közvetítőiről szóló részben semmi másról nem beszéltem, csak az imádság alapvető lehetőségeiről, Isten ígéjéről, és Isten gondviselő akaratának való alárendelésről. Ennek így kell lennie. Mindössze annyit tud tenni egy másik személy, hogy elősegíti a Szentlélekkel való kapcsolatunkat. Egy másik személy mindössze Isten kegyelmének közvetítőjévé tud válni. Semmink sincs, amit önmagunkból egymásnak felajánlhatnánk.

Azt is észben kell tartanunk, hogy az egymásnak való szolgálat kétirányú utca. Ha egy konkordanciában kikeresnéd az „*egymásnak*” és az „*egymást*” kifejezéseket, láthatnád, mennyire hangsúlyozzák az Újszövetség írói az egymásnak való szolgálatot. Imádkoznunk kell egymásért, biztatnunk kell egymást, tanítanunk és figyelmeztetnünk kell egymást, ösztökölnünk kell egymást, egymás terhét kell hordoznunk, meg kell osztanunk magunkat egymással, és így tovább. Igazából a Krisztus-testben folyamatosan életben kell tartanunk ezt a kétirányú szolgálatot.

Most azonban összpontosítsunk a kegyelem egymás felé való közvetítésére, vagyis a küldött szerepére, aki a Szentlélek rendelkezésére áll, hogy a kegyelmet továbbadja valaki másnak. Röviden megbeszéltük, hogyan nyújthatjuk ki a kezünket segítségért mások felé, és hogyan fogadhatjuk el tőlük a kegyelem felénk való közvetítését. Mindannyian, ha kiaknázuk Isten kegyelmének ezt a módját, hol az elfogadó, hol pedig az ajándékozó oldalán találjuk magunkat. Vegyük kölcsön Pál adakozásról szóló alapelvét a kölcsönösséggel kapcsolatban: „...mostani időben a ti fölöslegetek pótolja azok hiá-

nyát, hogy máskor azok fölöslege pótolja majd a ti hiányokat, hogy így egyenlőség legyen.” (2Kor 8,14)

Hogyan lehetünk tehát a kegyelem közvetítői mások felé? Nos, nyilvánvalóan ugyanazon a három alapvető módon, ahogyan mások lehetnek közvetítők felénk: imádság, Isten Igéje, és támogatás az Isten gondviselő akaratának való alárendelésben. De van egy alapvető különbség az elfogadás és az adás között. Elfogadás esetén *engedélyt kell adnunk* a másik személynek, hogy megossa velünk a Szentírás igazságait, és segítsen alárendelni magunkat Isten akaratának. Ha adunk, *el kell fogadnunk* az engedélyt. Általában ez azt jelenti, hogy ki kell érdemelnünk a szolgálat lehetőségét a másik felé egy, már korábban kialakított, kölcsönös megosztáson, nyitottságon és bizalmon alapuló kapcsolaton keresztül.

Egyetlen terület van, ahol nincs szükség az engedély megadására vagy elfogadására, ez természetesen az imádság. De még itt sem tud valaki más egyedi problémáidért imádkozni, ha nem voltál kész arra, hogy megoszd vele. Vannak nehéz vagy tragikus események, mint például egy szeretett személy halála, munkahely elvesztése, nyomorúságos betegségek vagy baleset, amelyeknek következménye nyilvánvalóan egy szükséghelyzet, amiért imádkozhatunk. De még ezekben az esetekben is mindannyian egyéni módon viselkedünk, és ezekben a ránk jellemző reagálási módokban is meg kell osztanunk az egyéni imádságkéréseket az általunk kialakított közeli baráti csoporttal.

Az imádság valószínűleg a legfontosabb módja a kegyelem mások felé való közvetítésének. Már számba vettük Isten nagylelkű meghívását kegyelme trónjához, hogy kegyelmet találjunk a szükség idején. De néha keresztyén testvéreink annyira elkedvetlenednek az őket ért csapások és Isten hosszantartó látszólagos hallgatása miatt, hogy egyszerűen még annyi lelkiező sincs bennük, hogy a kegyelem trónja elé lépjenek. Számukra áthatolhatatlannak látszik a menny ajtaja, és Isten, úgy tűnik, „nincs is ott”. Szükséges, hogy ezekben a nehéz időkben imádságban a kegyelem trónusa elé vigyük ezt a személyt.

Az imádság szolgálatának csodálatos illusztrációja a Márk 2,1–12-ben lejegyzett történet a bénáról, akit szó szerint odavittek Jézus elé. A béna esete azon kevés történetek egyike, amelyet mindhárom szinoptikus evangélium tartalmaz. A történet legtöbbször számunkra ismert. Csodáljuk a béna ember barátainak hitét és állhatatosságát, akik látva, hogy nem tudják Jézus elé vinni barátjukat az ajtón keresztül, felmentek a tetőre, és miután lyukat vágtak rajta, leeresztették a bénát egyenesen Jézus lábai elé.

Vizsgáljuk meg a történet néhány gyakran mellőzött szempontját. A férfi teljesen béna volt, legalábbis jámi nem tudott. A férfi elesettségében holt súly volt barátai számára, semmiben nem tudott nekik segíteni, miközben a szőnyegén cipelték. A szőnyeg valószínűleg egy vékony szalmával töltött matrac lehetett, amit, miután meggyógyult, könnyedén felkapott, és magával vitt. Tehát a szőnyeg maga, valószínűleg, puha volt, mindenféle stabilitás nélkül, ami segíthetett volna barátainak a cipelésben. A béna, tehetetlenül, a szőnyegén fekve, minden tekintetben egy esetlen, nehéz teher volt. De a béna barátait nem rettentette el sem a teher tehetetlensége, sem az akadályozó tömeg. Kitarlottak, amíg Jézus elé nem értek.

Néha valaki a barátaink vagy szeretteink közül lelkieg bénává válik. Az őt ért csapás vagy megpróbáltatás lelkieg, szó szerint, lebénítja. Képtelen önmagán segíteni. Ráadásul, a lelki „szőnyeg”, amelyen fekszik – vagyis hit Istenben és bizalom ígéreteiben – nem több, mint a vékony szalmával töltött matrac megfelelője. Ha a Szentírás ígeverseivel próbálsz biztatni, üres tekintettel néz rád, és kijelenti, a Szentírás többé semmit sem jelent számára. Megpróbált ráállni Isten ígéreteire, de semmi nem „működik”. Isten egyszerűen nincs ott.

Ez a személy tehetetlen, nehéz lelki teherre vált. Nem tudsz vele imádkozni, csak érte. De a béna barátaihoz hasonlóan, akik kitarottak mindaddig, amíg Jézus elé nem kerültek, nekünk is kitaróan, újra és újra a kegyelem királyi trónja elé kell vinnünk ezt a személyt, amíg Isten lelkileg meg nem gyógyítja.

Természetesen a lelkileg béna ember példája extrém eset. Inkább az a jellemző, hogy az a személy, aki felé a kegyelem közvetítésének szolgálatát végezzük, még mindig oda tud járulni a kegyelem trónjához maga is. De még így is, Isten arra hív, hogy vegyük körül a megfáradtat imádsággal. Isten tud válaszolni, és gyakran válaszol is egyéni imádságainkra, de a Szentírás általános jellemzője, hogy Isten azt kívánja tőlünk, támogassuk egymást imádságban.

Az imádságon kívül valami módon engedélyt kell kapnunk a szükségben lévő személytől, hogy számára a kegyelem közvetítői lehessünk. Legjobb módszer, ha kimutatjuk, hogy törődünk vele. Az első, amire a kegyelmet igénylőnek szüksége van, a belőled áradó bizonyosság és törődés. Segíteni akarunk a szenvedőnek, hogy elérje azt a pontot, ahol Istenre tudja vetni fájdalmát, igazán meggyőződve arról, hogy *Isten törődik vele*. Nagyon gyakran azonban Isten irántunk tanúsított törődésére más emberek kézzel fogható törődéséből következtetünk. Ha látjuk, hogy barátunk törődik velünk, könnyebb elhinni, hogy Isten sem feledkezett meg rólunk. Nem kellene ennek így lennie; nem lenne szabad Isten gondviselését esendő, bűnös emberek törődésével méregetnünk. De ezt tesszük. És Isten gyakran azt akarja, hogy legyünk az Ő gondviselésének kézzel fogható eszközei.

Hogyan hozhatjuk a másik tudtára, hogy törődünk vele? Nyilvánvalóan az első lépés, hogy kapcsolatba lépünk vele. Ha ugyanabban a városban éltek, hívd meg az illetőt ebédelni vagy kávézni, de valami módon létesíts vele kapcsolatot. Első feleségem halála utáni tapasztalataimra támaszkodva, és szeretteiket elvesztett barátaim hasonló élményeire hivatkozva mondhatom, hogy olyan gyakran itt hagyjuk egymást cserben. Látzólag azért, mert esetlennek érezzük magunkat, és nem tudjuk, mit mondjunk, vagy nem mondunk semmit. Valójában még el is kerüljük az illetőt. Egyik barátom, akinek a felesége néhány hónappal első feleségem után halt meg, azt mondta: „Jerry, hol vannak a barátaim?” Másvalaki elmesélte, hogy egyik legjobb barátja elkerülte őt gyermekük halála után.

Ha azért nem kerested szenvedő emberek társaságát, mert nem tudtad, mit mondjál, engedd meg, hogy javasoljak néhány megoldást. Egyszerűen mondd az illetőnek: „Tudom, hogy nagyon fáj, ami történt, és nem tudom, mit mondjak, de szeretném, ha tudnád, számíthatsz rám.” Majd, ha alkalomhoz illőnek tűnik, hozzáteheted: „Ha szívesen vennéd, szeretnék együtt ebédelni [vagy mondj valami ehhez hasonlót] veled, és meghallgatni téged. Tényleg szeretném tudni, hogy vagy.”

Semmiképpen ne kérdezd meg tőle a templomban vagy valahol máshol elhaladva mellette: „Hogy vagy?” Lehet, hogy nem ez a szándékod, de a nehéz helyzetben levőnek ez azt sugallja, hogy pusztán a társadalmilag elfogadott típusválaszt várod: „Köszönöm, jól!” Ha úgy beszélsz, mint aki „tudja, mit érez a másik”, az könnyen értelmezhető úgy, hogy igazán nem is érdekel.

Ha nyilvánvalóvá teted együttérzésedet – légy érzékeny arra, mikor hiszi el ezt a másik –, próbálj gyengéd, tapogatózó kérdéseket feltenni, mint például: „Hogy jöttök ki Istennel ebben a nehéz időszakban? Nyújt valamennyi vigasztalást a Szentírás, vagy csak halott szöveg most a számodra?” Úgy tegyél fel kérdéseket, hogy nyilvánvalóvá váljon, nem fogsz sokkot kapni a negatív válaszoktól.

Az igeolvasás egy nagyon mélyen lévő emberrel nagy mértékű érzékenységet kíván. Vigyáznunk kell, hogy ne „prédikáljunk”, ne adjunk konzerv válaszokat a nehéz prob-

lémákra. A legjobb szabály, hogy csak olyan igeverssel vigasztaljunk másokat, ami hasonló helyzetben bennünket is megvigasztalt. Érzékenyeknek kell lennünk a másik fél fogadókészségére a Szentírás olvasásával kapcsolatban. Nekem nagyon jól bevált, hogy levelet írtam igeverssekkel, amikről azt gondoltam, a másíknak segítségére lehet. Ez a lépés nem kényszeríti válaszadásra a címzettet, következésképpen kevésbé látszik tolaakodónak, mintha szemtől szembe teszem ugyanezt.

Szükséghehelyzetben az egymás felé való szolgálat fontos eszköz a Szentlélek kezében kegyelme közvetítésére. De, mint ahogy már korábban bemutattam, ennek kölcsönös szolgálatnak kell lennie. Van egy vagy két olyan ember, aki a kegyelem közvetítésének szolgálatát végzi feléd? Kérdemelted a jogot egy rendszeresen egymással törődő kapcsolatban, hogy mások felé a kegyelem közvetítője lehess? Szükségünk van egymás segítségére, hogy igénybe tudjuk venni Isten kegyelmét, ahogy a Prédikátor könyve 4,9–10 mondja:

„Jobban boldogul kettő, mint egy: fáradozásuknak szép eredménye van. Mert ha el-esnek, az egyik ember fölemeli a társát. De jaj az egyedülállónak, mert ha elesik, nem emeli föl senki.

Ha rádöbbenél, hogy nincs egy vagy több baráttal ilyen „kegyelem-közvetítő” kapcsolatot, és azon tanakodsz, mit tegyél, hadd adjak egy-két ötletet. Először be kell val-lanunk, hogy szükségünk van erre. Néhányunk, különösen mi, férfiak, vonakodva val-lunk be ilyen szükségletet. Önállóság, függetlenség jellemzi társadalmunkat. De ha ed-dig eljutottál a kegyelemről szóló könyv olvasásában, akkor valószínűleg rájöttél és bevallottad magadnak, hogy egyikünk sem önálló még a személyes, egyéni Istennel való kapcsolatunkban sem.

Másodszor, kérd Istent, vezessen ahhoz a személyhez, akivel ilyen kölcsönös kap-csolatot kialakíthatsz. Imádság közben vedd sorra ismerőseidet, ki jöhet számításba. Ha egyvalakivel kölcsönös barátságot keresel, hívd meg ebédelni vagy valami hasonló programra, és nézd meg, „egy hullámhosszon” vagytok-e, vagyis kölcsönösen össze-hangolódtok-e egymással személyes dolgaitok, céljaitok, lelki fejlődésetek megbeszélésben. Ha egy kis csoportra vágysz, hívj meg két vagy három barátot, akit érdekelne egy ilyen összejövétel, és vizsgáljátok meg, fel tudtok-e állítani egy ilyen csoportot.

Azért ne legyél meglepődve, ha Isten a barátért vagy barátokért mondott imád-ságodra váratlan módon válaszol. Lehet, hogy olyan valakit hoz az életedbe, aki egyál-talán nem fordult meg a fejedben. Lehet, hogy „nagy hívőt” keresel, hogy mentorod és tanácsadód legyen. Isten pedig adhat valakit, aki „férgecske Jákóbnak” látszik (Ézs 41,14–15), ahogy azt már a 11. fejezetben megbeszéltük.

Miközben építitek barátságokat, gyakran harcolsz majd magadban, mit osszak meg a másikkal. Újra mondom, ez különösen ránk, férfiakra jellemző, mivel vonako-dunk bevallani, hogy vannak szükségünk. De lévén egy az említett férfiak közül, hadd biztassalak a következővel: Hacsak nem érzed Isten kifejezett tiltását „tartsd vissza a lélegzetedet”, ugorj fejest a közepébe. Azt gondolom, meg fogsz lepődni, mennyire megértő lesz a barátod vagy a kis baráti csoportod, és mennyire megnyílnak majd, és megosztják veled harcaikat.

De ne csak beszéljétek a harcaitokról, és mindenekelőtt ne sajnálkozzatok egymá-son. Ne felejtset el, a kegyelem közvetítőinek kell lennünk egymás felé. Keresnünk kell, mi módon válhatunk a Szentlélek eszközeivé, hogy a másik személy el tudja venni Is-ten kegyelmét. Egymással és egymásért mondott imádságoknak, bibliaolvasásnak és

Isten gondviselő hatalma előtti meghajlásra segítő biztatásnak kell jellemeznie az együtt töltött időnket.

Miközben Saul meg akarta ölni Dávidot, ő az Adullám barlangjába menekült. Bujkálás közben írta meg a 142. zsoltárt, amelynek az ötödik verse az emberiség irodalmának egyik legpanaszosabb kiáltása: „Tekints jobb kezem felé, és lásd meg, hogy senki sem akar észrevenni. Elveszett minden menedékem, senki sem törődik velem.” Érzet te is néha így? Azt gondolod, senkit nem érdekelsz, senki nem törődik veled? Ha igen, szükséged van egy vagy több barátira, aki Isten kegyelmét közvetítheti feléd. És valószínűleg neked magadnak is ezt kell cselekedned valaki más felé.

„Az ukrán Biblia”

Kárpátaljára igyekeztünk gépkocsimmal Zimányi Józsi bácsival egy evangelizációs körút alkalmával. A csapi határátkelő előtt, leelőzve a több kilométeres kamionsort, az üres diplomatasávban érkeztünk a vámvizsgálathoz. A kocsim csomagtartója telítve volt magyar nyelvű Bibliákkal és evangéliumi könyvekkel megtöltött kartondobozokkal.

A vámos figyelmesen átolvasta a több hivatalos pecséttel és aláírással ellátott meghívólevelünket, majd a rakományunkat fürkészte.

- Mit visznek? – kérdezte.
- Magyar nyelvű Bibliákat és evangéliumi könyveket.
- Mind magyar? – kérdezte gyanakodva.
- Igen, magyar nyelvűek – válaszoltuk.

Kézitáskámba benyúlva, kivesz két vaskos könyvet: a sajátomat és egy másik Bibliát. Belelapoz mindkettőbe. A másiktól kiderül, hogy ciril betűs ukrán nyelvű Biblia.

– Na ugye? Nemcsak magyar nyelvű könyv van maguknál. Hát ez akkor mi? – csattan fel ingerülten.

- Tudja, ez is magyar, csak ukránra van lefordítva! – válaszolja Józsi bácsi.
- Ja, az más! Mehetnek!

Akadálytalanul jutunk át a diplomatasávban, sorban állás nélkül. Átéltük, hogy Isten diplomatái vagyunk. Odaát, a Bibliák szétosztása során derült ki, hogy a nálunk lévő Bibliák közül csak az az egyetlen példány volt ukrán nyelvű, amelyik a vámos kezébe került. Talán azért, hogy tudomást szerezzen arról, hogy a sok ezer nyelvű bibliafordítás között van ukrán nyelvű is, a csak ukrán nyelvet beszélők számára.

Mikó László

Alkalmi prédikációk

Nőszövetségi bibliáórára

Lengyel Istvánné Püsök Sarolta
Kolozsvár–Magyarfenes

Hogyan készüljünk fel a halálra?

Alapige: Filemon 1,21–24

Eljutottunk az idei év bibliáórai sorozatának utolsó témájához. Az előző alkalmon gondolatban végigjárhattuk az emberi élet minden fontosabb állomását, de az igazi utazás csak ezután következik. Evilági és túlvilági létünk útkereszteződésénél mindenkit átszállásra kényszerít a halál.

A sorozat különböző témáit az egyházmegyéknek sorra kellett kidolgoznia, és mivel ez szent kötelesség, természetesen egy percig sem haboztam, hogy teljesítsem a feladatot, de valahogy mégis megkísértett az elhárítás gondolata a címben jelzett téma hallatán. A magam hiányosságaira gondoltam, hiszen hogyan is lehetne valaki eléggé bölcs e tekintetben valahol az „emberélet útjának felén”? A szakirodalom hasznos tanácsait ismerheti, de saját tapasztalatai, egyénisége aranszűrőjén még nem finomíthatta át eléggé mondandóját. Egyik 21. századi keresztyén gondolkodó, a dán S. A. Kierkegaard, hasonló esetekben mindig álneven jelentette meg az írásait, így jelezte, hogy ha mégoly okos dolgokat vetett is papírra, ő személyesen, mint ember, még nem tudott tökéletesen azonosulni a leírt bölcsességgel. Az igemagyarázatok, prédikációk rendjén azonban mindig odaírta saját nevét, hiszen úgyis tudja mindenki, hogy azok által soha nem egy ember, egy szerző, hanem maga az Ige szól hozzánk. Szaktanácsadásra nem szívesen vállalkoznék, mert magamat is az útkereső utasok közé számolom, de az alábbiakban megpróbálom okulásunkra megszólaltatni az igét.

Pál apostol a lehető legtermészetesebb módon beszélt a halálról. Hosszú időn keresztül a bibliaolvasó ember sem köntörfalazott annyit a végső kérdésekkel kapcsolatosan, mint századunk természetől, önmagától és leginkább Istentől eltávolodott embere. A középkorban például az egyik legnépszerűbb olvasmány az *Ars moriendi* volt, azaz a halál művészetéről szóló könyvecske. Az ősi, nem keresztyén kultúrákban is központi helyen állt a halál kérdése. Talán legismertebb példája ennek az egyiptomi *Halottak könyve*, amelynek fejezeteit nemcsak a piramisok falára vésték rá, de hozzátartozott minden tisztességes ember alapvető tudásához. Hajlamosak vagyunk a letűnt korok embereit primitívnek, maradinak tekinteni, hiszen annyi *tabu* volt az életükben. Tabu volt minden, amit nem tudtak megmagyarázni, amitől féltek, s még említeni sem merészeltek. Mára talán joggal mosolygunk azon, hogy állatoktól, égitestektől és különféle jelenségektől mennyire féltek néhány ezer évvel korábban, holott mindezek számunkra könnyen érthető, ártalmatlan dolgok. Mielőtt azonban túlságosan elbizakodnánk, jobb ha észrevevessük modern korunk *tabuit*. Mennyire visszás, hogy az az ember, aki a mikro- és makrokozmosz vizsgálatában eddig soha nem látott eredményeket ért el, aki az emberi szervezet működését nemcsak a sejtek, de a gének összetevőinek parányi szintjén vizsgálja, fél a haláltól, fél annak a matériának, anyagnak az elmúlásától, amit szintén tökéletesen sikerült feltérképeznie. Ez a félelem annál nagyobb, minél anyagiasabb a

világ. Hiszen hogylene féltene a kézzelfoghatót az, akinek semmiféle más valóságról nincs tudomása.

Pál apostol nem fél, sőt egyenesen nyereségnek, azaz kívánatosnak tekinti a halált. Vajon mi készíteti őt erre? Mondata első fele elárulja, hogy miért képes pozitívan viszonyulni a halálhoz. Számára azért nyereség a halál, mert az élet Krisztus. A halálra készülés egyik legfontosabb titka az az arány, amelyet az apostol ebbe a nagyszerű mondatba tömörített. Vigyázat, az életünk milyenségével egyenesen arányos a viszonyulásunk a halálhoz. Az emberi életet sok minden kitöltheti. Időnként érdemes nagytakarítást rendezni, lomtalanítani nemcsak a szobáinkban, de bensőnkben is. Az évek során rengeteg szenny, számtalan lim-lom gyűl fel. Amit tegnap jónak hittünk, kiderül, hogy tévedés volt, amihez foggal-körömmel ragaszkodtunk, a túlsó oldal felől szemlélve csupa dőreség, értéktelenség. Az életet értékessé, s így a halált abszurd helyett értelmessé csakis Krisztus teheti. Aki idejekorán megismeri őt, kellő időben tapasztalni fogja, hogy Megváltónk mindvégig velünk marad, és a túlsó partra is ő kísér, ő vár. A költőnél aligha lehet szebben megfogalmazni, hogy milyen fontos egyre több teret hagyni életünkben Istennek, hogy a végén is ő lehessen a főszereplő, ne a kétségbeesés:

Adj Istenem bölcsességet,
vágyaimnak csendességet,
illedelmes öregséget,
s könnyű véget, könnyű véget.
(Áprily Lajos: *Imádság*)

A halálról beszélnek a Biblia nagyjai, beszélnek a költőink, íróink, beszél minden bölcs ember, csak az ezredfordulónk lelki ficamban szenvedő embere próbálja elhallgatni, eltusolni. A keresztyén igehirdetés mellett az utóbbi évtizedekben szerencsére néhány bátor író (lásd pl. Elisabeth Kübler-Ross, és a magyar Polz Alaine könyvei) is hallatta szavát e tekintetben, hogy a halálnak ismét vissza kell kerülnie az őt megillető helyre. A haldoklót végső kétségbeesésbe taszítja, ha hozzátartozói teljesen elzárkóznak a téma elől. Mindezt fokozzák az utolsó órák természetellenes körülményei, azaz, hogy a legtöbb embernek otthonától távol, rideg kórházi ágyon kell meghalnia. Mindenki tudja, hogy el kell mennie, de orvos, hozzátartozók és megfélemlített önmaga is mímelik a maradás lehetőségét. Pedig mennyire egyszerűbb volna úgy szemlélni a halált, ahogyan Gyökössy Endre szemlélteti, azaz nem pontot, a végérvényességet látni benne, hanem *kettőspontot*, amely után mindig várhatunk valamit. A neves magyar lelkigondozó arra is figyelmeztet, hogy a halál előtti betegségeket nem szabadna feltétlen ellenségnek, sorcsapásnak feltüntetni, hanem érdemes volna meglátni benne a mennyei csengőt, amellyel Teremtőnk jelzi, hogy hazavár.

Az Isten közelébe jutott öregek, és az egészen kis gyerekek a legbölcsebbek e tekintetben. Kislányunk ötéves lehetett, amikor a szomszéd néni temetésén látta, hogy kezét fogunk a hozzátartozókkal, és mondunk is valamit. Szempillantás alatt odaszaladt a néni vele egykorú unokájához, és vigasztalni kezdte: „ne szomorkodj, majd ha te is meghalsz, ismét találkozatsz nagymamáddal!” A másodpercek töredéke alatt buta felnőttyen agyunkon átfutott, hogy ez talán sértő lehetett, hiszen túlságosan egyenesen beszélt a mindannyiunkra váró útról, holott azt tette, amire ilyenkor a leginkább szükség lenne. Egymásnak úgy segíthetünk, ha nyíltan beszélünk a végső dolgokról. Valamennyi szorongás mindannyiunkban van, hiszen olyasmiről beszélünk, amit személyesen még nem tapasztaltunk, de legalább a felesleges félelmeket, a tévhitéből fakadó rettegést eloszlatjuk, ha beszédünkkel rá tudunk világítani, hogy a halál csupán egy híd, amely

mögött Mennyei Atyánk vár. Milyen boldog az az ember, aki ilyen derűs békével tud előretekinteni:

Ősz van. Minden nappal
Hosszabbak az éjek.
Jössz-e, örök nappal
Derűlsz, örök élet?
(Kozma László: *Ősz van*)

Az utazás képénél maradva, mi tagadás, a végső út nem izgalommentes, mert személyesen még nem próbáltuk. De mindig jusson eszünkbe, hogy nem járatlan út, mert a Megváltó érettünk már kitaposta az utat. Otthonról ritkán kimozduló emberek még a rövid földi távolságok áthidalásától is félnek. E tekintetben szédületes iramban változik a világ. Autópályákon, szuperszonikus repülőkön át meg átszeljük a Földet, és induláskor kevésbé szorongunk. Soha nem felejttem el, hogy nagymamám mennyire izgatott volt, mikor évente egyszer rászánta magát, és két megyét átutazva eljött hozzánk. Visszafele menet már napokkal előtte készült, indulás napján már hajnalosan a küszöbre rakta kis motyóit, és a delet még el sem harangozták, de indulni akart a fél kettős buszhoz. Félt, hogy lekési az egyetlen csatlakozást, rossz buszra száll fel, vagy nem lesz helye, és nem tud tájékozódni az ország nyelvén. A halál utcája sem izgalommentes, hiszen Isten országának hivatalos nyelvét, a szeretet nyelvét, ha naponta próbáljuk is megtanulni, mégis annyit dadogunk, és ha meg is tanulunk folyékonyan beszélni Teremtőnkkel, ha az apostollal együtt nyereségnek tekintjük is a halált, az aggodalom visszafele továbbra is megmarad. Csodálatos az a hitbizonyosság, hogy a halálban a végső beteljesedést, azaz az Istennel történő zavartalan együttlét kiteljesedésének kapuját látjuk, de legtöbbször tétovává teszi lépteinket a kérdőjel, hogy mi marad utánunk? Mások halála kapcsán arra gondolunk, hogy milyen lesz az élet nélkülük. Saját távozásunk gondolata egy másik kérdést kelt életre, azaz mi lesz velük nélkülem? A gyermek szülei elvesztésétől retteg, a szülő gyermekeit félti, ha távozására gondol. Az apostol szavaiból is ilyen féltő szeretet árad, amikor így nyilatkozik: *De e testben megmaradnom szükségesebb, ti érettek.* Önmagára tekintve már szívesen indulna, de az övéi miatt még odázná az indulást. Olyan megnyugtató, erős hit árad azokból az idős emberek közül, akik magukat már aratásra érett gabonának tekintik, de azért naponta igyekeznek meghallani és teljesíteni a feladatot, amelyet az Úr aznapra szánt nekik.

Elindulni sokféleleképpen lehet. Bármilyen kívánatos is a hely, ahova igyekszünk, csupa aggodalom az út, ha nincs kire hagyni a házat. Mennyivel másabb az indulás, ha tudjuk, hogy valaki otthon marad, gondoskodik kicsinyeinkről, megöntözi a virágokat, ellátja az állatokat stb. Kire bízuk hát a mieinket, szeretteinket és feladatainkat a végső földi út előtt? Természetesen annak kell visszaadnunk mindent, aki ránk bízta mieink életét, és javainkat, hogy sáfárkodjunk vele az innenső oldalon, ő majd gondoskodik mindenről az elkövetkezőkben is. Végre rendelkezni földi módon, embereknek címezve valahogy úgy kellene, ahogyan az alábbi versben:

„A világot úgyis ki kell bírni.
Ne engedd a virágokat sírni.

Ne engedd a madarakat félni,
a hűséget hóban elvetélni,

Az álmokat este megalázni,
almafákat áprilisban fázni,

a perceket ne engedd megállni,
ablakokat örökre bezárni,

csillagfényű éjszakákra löni,
ösvényeket indákkal benőni.

Ameddig a vállad íve bírja,
vigyázz minden virágtalan sírra,

Vigyázz minden társtalan magányra,
füstre, fényre, ember-glóriára.

Aki árva arccal sír az égre,
takarj szelíd álmat a szemére.

Tanulj könnyet, sebet, jajt szeretni:
valakinek embernek kell lenni.”

(Bényei József: *Végrendelet*)

Ámen.

Esketési igehirdetés

Bálint Csaba
Marosjára

Isten védőszárnyai alatt

Alapige Róma 8,28–31

Aki elérkezik a családalapítás, házasságkötés pillanatához, az tudja, annak tudnia kell, hogy szülőktől külön élni, családot alapítani, gyerekeket vállalni, napi munkánkat becsülettel elvégezni és mindezek mellett az Istennel való kapcsolatunkat megtartani és ápolni – mind felelősséggel jár. Tudjuk, mert életünk során tapasztaltuk, hogy minden a javunkra vált ez idáig, míg a szüleink gondoskodó szeretete, odaadása, ápolása, vigasztalása megtanított bennünket arra, hogy hogyan kell keresztyénekhez méltó életet élni. A lelkipásztor és a tanító pedig felvilágosított bennünket abban, hogy amiképpen a szüleink szeretete és gondoskodása a javunkra vált, úgy Isten szeretete is javunkra válhat akkor, amikor az ember az életének válaszfútjaihoz érkezik, és ott döntenie kell. Az egyik ilyen válaszfút az az elhatározás, amikor két fiatal – kéz a kézben – azzal a kéréssel fordul lelkipásztorához, hogy házasságkötésre és Isten áldására készítse fel, és Isten és a gyülekezet előtt eskesse meg őket. Ilyenkor egy fiatal léleknek tudnia kell, hogy: „...akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott.”

Azért fontos tudni, megtanulni Isten szavát, mert a házasságkötés fogadalomtétellel jár, a fogadalomtétel megtartása pedig felelősséggel. Olyan felelősséggel, melyet nem

lehet kikerülni, eltörölni vagy elfeledni, hanem vállalni kell. A házaselet útján az első lépéseket csak úgy érdemes és csak úgy lehet megtenni, ha nincs félelem, aggodalom, kétely vagy elfogultság az emberi szívben. Vajon jól választottam? Hűséges élettársra találtam? Milyen lesz a házaselet? Nem lesz túl nehéz gyerekeket nevelni? Ezek a kérdések minden fiatalnak a gondolataiban ott vannak. De ha ismerjük Isten ígérését, akkor tudjuk, hogy nincs ok az aggodalomra. Hisz már tudjuk, hogy minden jó vagy rossz dolog, vagy megtörtént esemény a „javunkra válik – azoknak életében – , akiket csak elhívott az Úr.” És itt emlékezzetek vissza ifjú testvéreim, hogyan tanultátok ezt annak idején a Heidelbergi Kátéból: „... az én mennyei Atyám akarata nélkül mégcsak egy hajszál sem eshetik le a fejemről, sőt inkább mindennek az én üdvösségemre kell szolgálnia...” (1. kérdés)

Sajnos, ma már nagyon természetessé vált a félelem, az aggodalmaskodás, aminek negatív hatása van az ember életére. Ezért szükséges ismerni Isten szavát, ezért szükséges tudni, hogy egy keresztyén házasságban élő férfi és nő életének legfőbb célja: Krisztushoz hasonlónak lenni a szeretetben, a hűségben, az igazságban, a hitben. Van hit nélküli házasság is, de az rövid életű. Van hűség nélküli házasság is, de halálra van ítélve. Van igazság nélküli házasság is, de az cseréplábakon áll. És van szeretet nélküli házasság is, amely az emberi érdekek miatt szörnű ítélet alatt áll. Amikor a keresztyén házasság életerőre kap, az az Isten áldásából és szeretetéből jön, mely megtanít arra, hogyan kell Isten Fiához hasonlóvá lennünk.

Annyi feladattal terhelt az ember élete: párválasztás, munkahelykeresés, gyereknevelés, felelősség-hordozás, egészséges életmód kialakítása és mindaz, ami a felsoroltakhoz szorosan hozzátartozik. Miért kell két fiatalnak még ezt is megtanulnia, szívébe zárnia, hisz a házaselet minden napja újabb feladatot ró az ember vállára, ami fárasztó, ami kimerítő. Hogy lehet még ezt is elsajátítani? A válasz nagyon egyszerű: akarni és hinni kell! Sokszor csak takarítás közben kerül az ember kezébe a jól ismert és sokak által nagyra tartott házi áldás: „Hol hit, ott szeretet, hol szeretet, ott béke, hol béke, ott áldás, hol áldás, ott Isten, hol Isten, ott szükség nincsen.” Isten szava ma „házi áldás”-ként szól a fiatal lelkekhez, mert akiket kiválaszt az Úr, azokat megtartja, igazgatja, megerősíti és megdicsőíti. Amiképpen ott függ a falon – állandóan szem előtt – a már olyan könnyen elérhető házi áldásunk, olyan könnyen elérhető és kézzelfogható Isten áldása és megdicsőítése, ha van akarat és hit. Azonban sokszor megtörténik, hogy vagy egyik vagy másik elmarad. Ha az akarat marad el, akkor már nem fontos az Istennel való kapcsolat, mert ilyenkor valami vagy valaki Isten és az ember közé ékelődik. Legtöbbször a földi gondok, a világ csábítása, a gazdagság kísértése, a nagyravágyás ékelődik be Isten és az ember közé. Hiába próbálunk hinni benne, ha már nem akarunk Isten áldása és megdicsőítése által Krisztushoz hasonlókká lenni. Ha a hit marad el, akkor ez a teljes elszakadást jelenti Istentől. Ilyenkor a szeretet helyett a gyűlölet, a hűség helyett a hűtlenség, a békesség helyett a civakodás, a családi élet vagy házaselet helyett a válás és a különélés következik be. Gondolom, ezt senki sem szeretné. Főleg akkor, amikor a házasságkötés napján két ifjú életét köti össze az Úr. De van egy általunk ismert és sokak által elismert, nagyra tartott isteni bátorítás, mennyei segítségnyújtás: „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?”

Ezt az ígét, isteni szót olvasták már evangelizációs hetek alkalmával, koporsó mellett, egyházi ünnepeink alkalmával, vasárnapi igehirdetésekből, mindennapi imádságaink és elmélkedéseink során, teológiai továbbképzők összefoglalásaként, különböző egyházi csoportok vagy gyülekezetekben tartott előadások zárószavaként, egyházi szertartások végzésekor és most, ez alkalommal a házasságkötés meghitt pillanataiban is. De mindenekelőtt most két fiatal léleknek kell szívébe zárnia ezt a mennyei üzenetet,

mely felold és eltöröl minden félelmet, aggodalmat, szorongást, kételyt; mely egyébként ott lenne a házasságot kötő fiatalok szívében. Az ismeretlen jövőtől nem félni kell, a még szokatlan házaselettől nem visszahúzódni kell, hanem örömmel kell fogadni Isten azon ajándékát, melyet ilyenkor, a házasságkötés során kínál és ad az Úr az ifjú párnak. Ez az ajándék a szerelem, mely lehetővé teszi, hogy két fiatal egymásra találjon, majd pedig az isteni szeretet, amely egybeköti ezt a két életet és amely megtartotta e mai napig a két ifjú életét, és azután a hit, mely a jövőben fogja összekapcsolni Istent az emberrel. Ezzel a mennyei ajándékkal és ezzel az isteni áldással áldja meg gazdagon az Úr a megkötendő házasságokat, a fiatal lelketeket, a keresztyén életeteket és a házasságot megszentelő Atyának tett fogadalmatok megtartását. Ámen.

Temetési igehirdetés

Kis Géza
(1891–1947)

Öreg presbiter*

Alapige: Kolossé 3,23

Aki tudja, micsoda értéket jelentett öreg K. J. ennek a falunak életében, csak az érzi, milyen fájdalmas ez a nap, mikor lelke ég felé néző szárnyalással búcsút int nekünk. Tisztább, sugarasabb, krisztusibb, Isten előtt járó világnak majdnem utolsó madara, te, míg könnyes szemmel nézek utánad, talán még síróbb lélekkel keresem az arcokat: vajon ki lesz az, akiben a te drága, tiszta lelked örököt talál?

A felolvasott ige az újkori Németország legnagyobb államférfijának, Bismarcknak volt jelmondata. Késő vénségében is meghatottan mesélte, mit érzett kicsi, 12 esztendőskorában, mikor a berlini Szentháromság-templomban a nagy teológus, Schleiermacher felszólította, s hogy dobogott a szíve, mikor el kellett mondania jelmondatául a Kolosséi levél 3. részének 23. versét: „És valamit tesztek, lélekből cselekedjétek, mint az Úrnak és nem embereknek.” Konfirmációja 50. évfordulója alkalmával jó barátai titokban odatették íróasztalára ezt a jelmondatot, s mellé a Szentháromság-templom képét. Bismarck nézte-nézte, kibuggyant szeméből a könny, s meghatottan szólt környezetének: „Ötven év telt el azóta, de ez a jelmondat lesz ezután is vezércsillagom.”

„És valamit tesztek, lélekből cselekedjétek, mint az Úrnak és nem embereknek.” Öreg K. J. felett 70 év szállt el konfirmációja óta, s most, mikor fejfáját faragjátok, én ezt az igét vésném bele, mint soha meg nem rendülő, mindig egyenes életútjának síron túl is fénylő vezércsillagát.

„Valamit tesztek, lélekből cselekedjétek...” Melyik fontosabb: a tett, vagy a lélek, amivel cselekszem? Tett, munka nélkül nincs élet. Krisztus maga mondta: „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.” A világ nagy-nagy szántó-föld. Hol vannak, akik ráteszik kezüket az eke szarvára? A világ hatalmas, épülő templom. Hol vannak, akik téglát téglára raknak szorgos kezekkel? A világ csillagmilliók szédületes pályafutása örök, előre megszabott utakon. Hol a kéz, mely indított, s tartja rohanó csillagparipák gyeplőjét? Tett, munka nélkül nincs élet. De nincsen ám élet a mögötte álló, irányító lélek nélkül sem. Mit ér a világ szántása, ha nem mosolyog fel

* In: *Elkiáltott üzenet*. Bp. 1991.

bennem a terv, a végső cél, aminek előttem ragyogó képével hasogatom a barna barázdát? Mit ér a világtörténelem épületének magasba szökkenése – minden évszázad csak egy téglát rak hozzá –, ha nincs előre megrajzolt terv, aminek képével a szívemben viszem én is a magam porszemét az épülő székesegyházhoz? S milyen zűrzavar, káosz, értelmetlen, önmagába roskadó anyaghalmaz volna csillagvilágok őrtült vágatása, ha örök terv és mérhetetlen világoknál még mérhetetlenebb akarat nem irányítaná pályafutásukat? Öreg K. J. jól tudta, s értelme szilárd meggyőződésével vallotta is mindezt holta napjáig. Tudta, hogy az embervilág élete olyan szántás, ami fölött Krisztus jár, mind a két kezében életmagva, Isten ringó, aranykalászos mezői járnak szemei előtt, s ott látta magát is imádságaiban Krisztus előtt, mint érett búzakalászt: én Krisztusom, elfogadod-e az életem néhány búzaszemét? Tudta, hogy a világtörténesek magasba szökő épülete fölött Isten áll a magas hullámvonalak mélybezuhanásán s újra magasba lendülésein át örökké előrehaladó világterveivel, s ó milyen boldog volt, ha az Úr lábainál ülve belenézhetett egy-egy pillanatra Isten világterveinek gigászi méreteibe, mint Mózes egykor a sziklafal mögött állva egy pillanatra megláthatta az előtte tovalépkedő Úr árnyékát. S nagyon jól tudta, hogy csillagvilágok pályafutásának világterve mögött ott van a nagy Tervelő, s gyeplőin a hatalmas Kéz, ami irányít. S ha én csillagokba néző távcsövek óriási lencséin át meglátom, nyomon követem és könyvekbe írom ezt az örök tervszerűséget, mivel volnék én, a *másoló*, magasabb értelem, mint az eredeti elgondoló, az alkotó kéz, az Örök, az Isten? Én népem, aki elhagyod azt, ami örök, s minden értelmetlen dib-dáb tagadás előtt hódolattal borulsz le, van-e Istent nem látó bölcseidnek egyetlen elfogadható gondolatuk, amit ezzel a megdönthetetlen igazsággal szembe tudnak helyezni?... S öreg K. J. még egyet tudott. Nemcsak Isten felséges, előtte kibontakozó világterveit látta át, de alázatos hálával azt is megérezte, hogy Isten egyszülött Fiában, a Krisztusban üzenetet is küldött nekünk: ember, porszem vagy, de munkatársammá magasztallak föl. Mit jelent Isten munkatársának lenni? Isten akaratát keresni és látni mindenütt, s Isten lelkéből egy parányit bevinni az élet minden viszonyai közé. Nem nézni: tanult vagyok-e vagy tanulatlan, gazdag-e vagy szegény, hanem érezni, hogy mindenütt-mindenütt cselekedhetem és cselekednem is kell azt az egyetlen, örök akaratot. S míg meghajlok előtte, megérezem, hogy a mélyreszállás tulajdonképpen magasba emelkedés, Isten lelke hegycsúcsra visz föl, látóhatáromat szélesíti ki, magas szintre helyezi életemet, s nem – egy parányát nem adnám oda új életemnek azért az egész életért, amit nála nélkül éltem. S azon a magaslaton hallok fülembé csengeni ilyen igéket: „A test nem használ semmit. Lélek az, ami megelevenít...” „Mit használ az embernek, ha mind e világot megnyeri is, de az ő tulajdon lelkében kárt vall?” Öreg K. J. – ugye, te is álltál azon a csúcson, míg 24 éves presbiterséged annyi drága szála kötözött ahhoz az örökkévalóhoz? Ugye, Annak örök terveiből ragyogott föl előtted is egy parányi látomás, míg 9 éven át voltál bírása, pásztora, atya ennek a te hamar felejtő népednek? S ugye, ezek az igék csengtek örökké szívedben, míg galambösz fejeddel vásárnapról vásárnpra ott ültél az Úr házában? Míg más ajkáról káromlás szólt, tiedről imádság galambjai röpködtek magadért, családodért, népedért, s felejthetetlen, drága arcodat úgy írtad bele szívünkbe, mint a nemes példaadásnak sohase felejthető, szent emlékét.

Ezt jelenti mind-mind, amit itt most elmondtam, a felolvasott alapige, s ezért véset-ném fejfádra emlékeztetőül a mai rideg, anyagiakba vesző, fölfelé nem tekintő nemzedéknek, mint életed égi jelmondatát: „És valamit tesztek, lélekből cselekedjétek, mint az Úrnak és nem embereknek.”

Fölfelé néző ember volt.

A fölfelé néző ember sohase lehet szélingatta nádszál. Megáll, s ahol lába gyökerezik, mozdíthatatlan. Vagy Péter apostol szavaival: nem szélüzött felleg. Az egyenes út embere. Mennyi szélingatta nádszál. Mennyi szélüzött felleg, Mennyi máról holnapra változó vélekedés, mint a ruha, amit váltani lehet. Mennyi kimozdítható jellem. Ő áll egyenes úton halálig.

Milyen drága emlékeim vannak róla!

Fölserdült ifjú koromban volt vele először komoly találkozásom. Támadta valaki, ami előtte szent volt. S az az egyszerű ember micsoda ragyogó ésszel, a meggyőződés lángoló hevével vert vissza minden aljas támadást. S egyetlen gondolatom támadt akkor: Ó, ha Isten más mezőre állította volna ezt a talantumot, milyen nagy katonája lehetett volna Istennek!

S a másik emlékem – az az utolsó volt. Alkonyodott a szobában. De az ő élete fölött is ott szálltak az alkony utolsó árnyékai. Kérte – olvassam föl előtte a Szentírásból: „Az Úr az én pásztorom...” „Ha a halál árnyékának völgyén járok is...” „Akit az Úr szeret, megdorgálja...” „Légy hív mindhalálig...” S mikor az utolsó ige elhangzott – leszállt már egészen az alkonyat –, csöndesen megszólalt a hangja: „Amióta gondolkozni tudok, ezt mind szívemben iparkodtam tartani.” S elmondta utolsó csatáját, amit betegen vívott az ő Uráért valakivel, aki előtt nem volt szent az Úrnak neve.

Hol vagytok, széltől üzött fellegek, ennek az aggastyánnak napsugárba öltözött, sziklaszilárd jelleme mögött? Jertek, emeljetek kalapot mély tiszteletadással ez előtt a koporsó előtt...

Csak egy-két nap még, s megcsendül a betlehemi angyalok éneke. Őhözza előbb le-szálltak... Ó, Isten angyalai, ti, akik fáradt szemét lefogjátok, ti öltöztessétek lelkét hó-fehérbe. Vigyétek annak trónja elé, aki őérette is meghalt, az ő bűneit is megbocsátotta; akinek országában nincs aggastyán, nincs évek számlálása, de soha el nem méltó élet hajnala teszi örökifjává az arcokat. S míg éneketek fölcseng trónusa előtt, fogadjátok az ő erőtelen énekét is dicső seregetekbe:

Dicsőség a magasságos
mennyekben Istennek,
És a földön békesség,
És az emberekhez jóakarata...
Ámen.

(Elhangzott 1929. dec. 22-én. *Református Igehirdető*, 1931. 314.)

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458